

**A l'espera dels
indults, fent camí
cap a Estrasburg**

Marina Llansana
Filòloga i periodista

**Opacidad en
la identificación
de activistas**

Abogados cuestionan qué
información sobre movimientos
sociales almacena la Policía **P22**

**Més prevenció
per cuidar la
salut mental**

Els professionals remarquen la
importància d'atendre els joves
per evitar pacients crònics **P18**

**Els indults remouen
l'organització
d'ERC i Junts**

Ferran Espada

Setmanari d'actualitat | 18 de juny - 24 de juny del 2021 | Gratuït | Número 86

EL QUINZE

de **Público**

Obrir la
porta de tots
els 'armaris'
de les
escoles

P24

El sector turístico afronta el verano con cierto optimismo

Las casas rurales tienen mejores previsiones,
mientras la costa aguarda los vuelos internacionales

La caída de visitas abre la puerta a cambiar el modelo:
menos masificación y más sostenibilidad **PÁGINA 8**

**“La tasca per
a l'esquerra és
transformar
l'emergència
climàtica en una
crisi per als seus
responsables”**

Entrevista a Andreas Malm
Professor d'Ecologia Humana

PÀGINA 2

Andreas Malm,
durante la entrevista
a 'El Quinze' de Público.

MONTSE GIRALT

“Una política basada en opciones de consumo es antidemocrática en sí misma”

Andreas Malm

Profesor de ecología humana en la Universidad de Lund

De Andreas Malm dijo Naomi Klein que es “uno de los pensadores más originales” sobre el cambio climático. ‘El Quinze’ habló con él de su último libro y de las relaciones entre ecologismo y socialismo

Entrevista **Andreas Malm**

Àngel Ferrero
BARCELONA

Andreas Malm (Fässberg, Suecia, 1977) ya no es a estas alturas ningún desconocido. Las obras de Malm, profesor de Ecología Humana en la Universidad de Lund y miembro del consejo editorial de la revista *Historical Materialism*, han sido traducidas a varios idiomas. El año pasado aparecieron *Qui apagarà aquest incendi? Història i perspectives davant l'emergència climàtica* (Tigre de Paper) y *El murciélago y el capital: coronavirus, cambio climático y guerra social* (Errata Naturae). Investigador sobre la emergencia climática, escritor y periodista, estuvo en Barcelona la semana pasada para presentar *Capital fósil* (Capitán Swing).

En *Capital fósil* emplea el término de “economía fósil”. ¿A qué se refiere?

“Economía fósil” es el tipo de economía que hemos tenido en los últimos dos siglos. Es una economía de crecimiento autosostenido basado en la extracción y el consumo de energía fósil, lo que permite el crecimiento económico, pero también produce la emisión de CO₂. La llamo “economía fósil” y no “capitalismo fósil” porque puede incluir a los Estados estalinistas, la Unión Soviética y sus Estados satélite.

En el libro reconstruye con detalle la historia de esta economía. ¿Hasta qué punto está detrás de los problemas actuales?

El cambio climático es un problema histórico. Su impacto es el resultado de todo el CO₂ que se ha acumulado en la atmósfera. Antes de la Revolución Industrial había 280 partes por millón (ppm) de CO₂ en la atmósfera, y ahora nos acercamos a las 420 ppm. Esto es el resultado de una acumulación en el tiempo. Esto no significa que una gran parte del CO₂ proceda específicamente de mediados y finales del siglo XIX; de hecho, probablemente se trate de una pequeña parte. La mitad de esas emisiones se han realizado desde mediados de los noventa. Pero fue a mediados del siglo XIX cuando los combustibles fósiles se convirtieron en la base del crecimiento. Eso puso en marcha el mecanismo que ha ido continuando año tras año, década tras década.

¿Qué papel desempeña el movimiento obrero en esta historia?

Tuvo un papel complejo. El intento de los capitalistas por mecanizar y automatizar la producción industrial en la industria británica, empleando los combustibles fósiles para ello, fue, en buena medida, una respuesta al movimiento obrero organizado. Existe una historia fascinante de protestas obreras contra este complejo tecnológico. Los luditas son los más famosos. Pero sigue

existiendo un universo de protesta y resistencia, prácticamente desconocido, de varios grupos obreros organizados contra la introducción de esas máquinas.

En ocasiones resulta imposible no ver paralelismos con la actualidad, como cuando describe los intentos de la burguesía inglesa de minimizar el problema de la contaminación en Manchester, alegando que no se habían demostrado efectos negativos sobre la salud. ¿Existen otros paralelismos?

Hay muchos paralelismos, pero también algunas diferencias. Por supuesto, el Manchester de este período y otras ciudades industriales de Reino Unido pueden verse como un microcosmos de lo que hoy experimentamos a una macroescala: los niveles de polución y desigualdad social o los problemas de salud y sanitarios. Desde entonces se ha magnificado. Hoy puede estudiarse en China o India, pero a una escala mucho mayor.

Afirma que el capital es cuantitativo por su propia naturaleza y que no admite un punto final. ¿La única solución es el cambio de sistema?

Sí.

Ésa es la respuesta corta, imagino.

[Ríe]. Bueno, esa crítica del capitalismo es algo que yo apoyo. Pero no implica necesariamente que cualquier tipo de progreso en la cuestión medioambiental presuponga la abolición completa del capitalismo. No es como me gusta presentarlo. Termina pasando del modo de producción capitalista a algo diferente, pero comienza con la reducción de las energías fósiles y las industrias basadas en ella.

En el libro también señala la injusticia que supone acusar a determinados países pobres de ser contaminantes, cuando esa contaminación procede de la deslocalización de fábricas que producen para los países occidentales, que siguen manteniendo sus niveles de consumo. Recientemente hay quien ha pedido a los países africanos que no empleen energías fósiles para su desarrollo, lo que choca con la voluntad de sus gobiernos de proporcionar a sus ciudadanos un mayor nivel de bienestar.

Obviamente, EE. UU. tendría que limpiar su propio patio trasero antes de decirle a otros países qué hacer. A China, por supuesto, no le falta razón cuando dice: “¿Por qué nos acusáis de las emisiones que proceden de vuestras fábricas, que han sido deslocalizadas a China?”. El problema actual es que hay tanta contaminación en la atmósfera, se ha quemado tanto combustible fósil, que todo el mundo tiene que

poner fin a su uso. Eso también vale para el sur de África, no porque haya contribuido al problema, porque no lo ha hecho de ningún modo, sino porque los países ricos han quemado tanto que el medio ambiente ya no puede aceptar más si no queremos tener una desestabilización total del planeta. Afortunadamente, eso no significa que no pueda haber desarrollo en el sur global. En el África subsahariana, la India rural, América Latina o el Sureste de Asia, lo que necesitan no son combustibles fósiles *per se*, sino energía. Hoy puede obtenerse la electricidad más barata de la historia con energía solar y eólica. Las energías renovables no son un obstáculo al desarrollo, son un obstáculo para las compañías energéticas que obtienen beneficios de la producción con combustibles fósiles.

La mayoría de los gobiernos europeos han aprobado en los últimos meses medidas para la transición ecológica. A usted se le considera uno de los principales críticos, desde la izquierda, del llamado New Green Deal y el European Green Deal. ¿Por qué?

En el caso del New Green Deal impulsado por Bernie Sanders y Alexandria Ocasio-Cortez, en realidad estoy a favor. Formo parte de ese proyecto. Obviamente, puede decirse que no es lo suficientemente ambicioso, pero nos encontramos en una situación en la que hay que poner las cosas en marcha. La mayor virtud del New Green Deal es que vincula la transición ecológica con los intereses de los trabajadores. Tal y como lo propone la izquierda del Partido Demócrata y otros sectores de la izquierda estadounidense, se trata de un programa que busca ir a las raíces de la crisis: disminuir el uso de energías fósiles al mismo tiempo que se redistribuye y desplaza el poder del capital al trabajo. En cuanto al

Green Deal de la Comisión Europea, esa es otra cuestión. Lo conozco solo parcialmente. Pero no veo signos de una transición real en Europa. Hay pequeños ejemplos aquí y allá. Pero no veo una reducción anual del 5%-10% de CO₂ en Europa hasta que lleguemos a cero, al mismo tiempo que una inversión masiva en soluciones tecnológicas alternativas.

Ha criticado en varias ocasiones el énfasis en la responsabilidad individual, la reducción del ecologismo a una opción de consumo más. ¿Cómo ha ocurrido esta transformación?

Tiene que ver con la ideología del neoliberalismo, la idea de que puede ejercerse algún tipo de influencia como consumidor. Lo que significa que quien tiene más dinero va a tener una mayor influencia que quien no lo tiene. Una política basada en opciones de consumo es antidemocrática en sí misma, porque presupone una forma de voto en la que la gente con poco dinero tiene, por definición, menos capacidad para decidir. Por eso resulta tan atractiva para el neoliberalismo: es algo que puede venderse como producto de consumo. Una cuestión central en este debate son las inversiones, que determinan si las energías fósiles –petróleo, carbón y gas– se expanden o no en relación a las energías renovables. Y las decisiones de inversión no las realizan los consumidores. Las hacen los inversores, los propietarios de las empresas. Las compañías petrolíferas o gasísticas tienen sus propios consejos directivos, que responden ante sus accionistas y que toman decisiones de inversión que no tienen ningún tipo de control público. Como consumidor no tengo ninguna capacidad de influir en esas decisiones. Debería ser una solución política, no pedir a la gente que tome decisiones a título individual. Con

“No debemos centrarnos en combatir los síntomas de la crisis ecológica, sino ir a la raíz del problema”

“Se ha quemado tanto combustible fósil que todo el mundo tiene que poner fin a su uso”

“La izquierda debe transformar la emergencia en una crisis para sus responsables”

Entrevista **Andreas Malm**

esto no quiero decir que los consumidores puedan hacer lo que quieran y que la ética no importa. Personalmente evito cosas como viajar en avión en Europa. Hay que tratar de vivir con cierta coherencia. No puedo pedir a la sociedad un cambio de esa magnitud y luego consumir mucha carne y viajar en avión.

Para eso tenemos ya a Al Gore, imagino. Exacto. No ha funcionado muy bien. El problema con Bill Gates, por poner otro ejemplo, es que produce la impresión de que la gente más rica del planeta tiene un plan para evitar el caos climático. Y eso envía una suerte de mensaje calmante, tranquilizador: “Estamos al mando, tenemos un manual para resolver esto”.

Lo que nos lleva un paso más cerca del desastre. Desde luego.

En cualquier caso, ¿cómo se ha llegado a esta situación? El ecologismo en los años setenta era una idea radical.

Había una situación política completamente diferente a la actual. Si la cuestión medioambiental hubiese explotado en los años setenta, la situación actual sería hoy muy diferente. En los setenta aún existía cierta confianza en la capacidad de influir en la sociedad y cambiarla. Había una práctica revolucionaria viva en Europa.

Un comentarista alemán, Peter Nowak, ha calificado a Los Verdes alemanes del partido “de la nueva fase de acumulación”. ¿Se ha convertido el ecologismo –o al menos una parte de él– en una ideología que justifica un nuevo proceso de acumulación por desposesión y nuevas políticas de austeridad?

Alguien ha descrito a Los Verdes alemanes en la revista *Jacobin* como “neoliberales con bicicleta”. Es una descripción bastante adecuada. Además de tener políticas sociales insuficientes, en cuestiones medioambientales carecen de políticas lo radicalmente necesarias. Ha habido tensiones con sectores del movimiento ecologista. Los Verdes gobiernan en Baden-Württemberg, donde apoyaron la expansión de una autovía para la que hubo que talar un bosque, y son próximos a la industria automovilística. Si Los Verdes llegan al gobierno este otoño, habrá una gran desilusión del movimiento ecologista y los votantes. Algo parecido ha ocurrido en Suecia. Los partidos verdes en Europa tienden a ser liberales, no anticapitalistas. Lo que ocurra en Alemania es importante. Es el motor económico de Europa, pero también se trata del país con mayores emisiones. Si tiene que haber una transición de las energías fósiles a las renovables, Alemania será clave. No se trata solo del carbón de lignito, sino de la industria automovilística, que es la columna vertebral de la economía industrial alemana, que tiene que transformarse a fondo.

Lo que nos lleva al coche eléctrico, del que sin embargo sabemos que no es tan ecológico: para su producción es necesario invertir grandes cantidades de energía y no deja de ser un vehículo de transporte individual.

No soy un experto en coches eléctricos. Mi impresión es que puede sustituirse una pequeña parte de la flota automovilística actual con coches eléctricos, pero cambiar toda la flota a coches eléctricos generará enormes problemas ecológicos y aún quedaría por resolver la emisión de CO₂ por la producción misma de los coches. La transición en el sector del transporte, y diría que

“Las renovables no son un obstáculo al desarrollo, sino a los beneficios”

“La mitad de las emisiones de CO₂ se han realizado desde mediados de los 90”

“El progreso medioambiental no presupone la abolición del capitalismo”

hay bastante consenso al respecto, no es solo pasar de motores de combustión a eléctricos, sino en cambiar los modos de transporte para reducir el tráfico, incrementando el transporte público y, en las ciudades, con la bicicleta y las vías peatonales. Eso quiere decir que tenemos que replantear las ciudades y la relación entre el puesto de trabajo, los hogares y los mercados de alimentos. En Francia, el país del que acabo de llegar, ha sido una cuestión central en torno al movimiento de los Chalecos Amarillos ya que, debido a la manera en que han evolucionado las ciudades francesas, los trabajadores tienden a vivir en los suburbios y han de desplazarse hasta la ciudad, sin más opción que el coche.

En respuesta a estas medidas hemos visto en estos últimos años reacciones en forma de protesta, como los Chalecos Amarillos en Francia, e incluso la defensa, desde algunos sectores de la izquierda que se hacen llamar aceleracionistas, del productivismo de posguerra, la expansión de las capacidades industriales y hasta de las centrales nucleares. ¿Qué opina de estos fenómenos políticos y sociales?

No soy un entusiasta de estas corrientes. Son demasiado optimistas hacia la tecnología existente y la idea de que las fuerzas productivas se expandirán y que eso permitirá una sociedad más igualitaria. Todo ello tiene una larga tradición en el marxismo. Y probablemente sea el peor legado del marxismo, por muchas y muy variadas razones. No soy enemigo de toda tecnología. Tenemos que emplear la tecnología más avanzada de la que disponemos, como las renovables y tecnologías para capturar el CO₂. Los *aceleracionistas*, o los franceses del manifiesto *Fully Automated Luxury Communism*, tienden a sub-

estimar enormemente los peligros ecológicos de las tecnologías que tenemos.

En alguna ocasión ha hablado de “ecolefinismo”, un término que llama la atención. ¿Cómo define este concepto?

Podríamos hablar durante horas de esto. [Risas]. Pero permítame decirle algo. La revolución rusa puso en marcha iniciativas en muchos frentes, incluyendo el ecológico. De hecho, formo parte de un proyecto que traducirá al inglés textos soviéticos, la mayoría por primera vez, de los años veinte y treinta sobre ecología. El volumen se titulará *October ecologists* [*Los ecologistas de Octubre*]. En él descubrimos esfuerzos verdaderamente pioneros en conservación medioambiental, reforestación, reconstrucción ecológica, ciencias del medio ambiente... Con debates sorprendentes, como si debería mantenerse la industria petrolífera o si esta era una fuente de energía capitalista y había que aprovechar la energía solar. Podemos debatir el historial ecológico de los primeros bolcheviques. Es una cuestión compleja. Hay paralelismos entre la situación de entonces, de guerra, y la actual. A comienzos de la pandemia vimos una retórica bélica, de guerra contra el virus. También podemos ver similitudes con la Primera Guerra Mundial, como la catástrofe que puso en marcha el siglo XX. Hoy nos encontramos ante una situación en la que un desastre ecológico precede al siguiente, y una pandemia tras la cual puede haber otras pandemias. Cada vez que hay un desastre ecológico, la tarea estratégica para la izquierda y para el movimiento ecologista y sus aliados es ese paso leninista de transformar esos mismos desastres en una crisis para sus responsables. No podemos centrarnos en combatir solamente los síntomas. Hemos de ir a la raíz del problema.

“El New Green Deal vincula la transición con los intereses de los trabajadores”

“No veo signos de una transición ecológica real en Europa”

“Los Verdes alemanes carecen de políticas lo radicalmente necesarias”

MONTSE GIRALT

Andreas Malm, en el patio de la librería Finestres de Barcelona.

L'Estat recorre la llei de lloguers, però no la suspèn

Montero assegura que molts dels decrets impugnats es recuperaran amb la llei d'habitatge espanyola. El Sindicat de Llogateres reivindica haver aconseguit que l'Executiu de Pedro Sánchez no tombi la llei "de forma exprés"

Maria Rubio
BARCELONA

La llei de lloguers catalana no s'anul·larà immediatament després que el Govern espanyol la recorri al Tribunal Constitucional (TC). L'Executiu estatal va confirmar aquesta setmana que optarà per no invocar l'article 161.1 de la Constitució, que permet tombar una llei autonòmica de forma exprés. Tot i això, l'Estat persisteix amb la seva voluntat de portar-la al TC, per la qual cosa seguirà vigent fins que l'alt tribunal es posi a disposició o fins que hi hagi llei estatal.

La portaveu del Govern espanyol i ministra d'Hisenda, Maria Jesús Montero, ho va anunciar després del Consell de Ministres d'aquest dimarts: "No se sol·licitarà la suspensió immediata, ja que, en paral·lel, es tramitarà la llei d'habitatge que incorporarà molts dels elements impugnats", ha dit, en referència a la llei espanyola que negocien els socis del Govern estatal, i ha afirmat que es treballa perquè es consensui abans de l'estiu. Montero ha assegurat que el Govern espanyol ha provat d'arribar a una entesa durant sis mesos amb la Gene-

ralitat, que no està d'acord amb la impugnació, i ha assenyalat que el Consell de Garanties Estatutàries i el Consell d'Estat van remarcar la inconstitucionalitat de la norma per invasió de competències estatals per part del Govern.

La setmana passada, els ministres José Luis Ábalos i Miquel Iceta van anunciar que apostarien per recórrer la llei per la via urgent, però aquest dimarts el Consell de Ministres ha canviat de parer. Ja ho avançava Ábalos, que afirmava que era "impossible no recórrer": "Si l'anticonstitucionalitat és tan evident, no ho podem passar per alt", va dir. Tot i això, el ministre valorava com un "gest important" el fet que el Govern espanyol optés per no demanar la suspensió immediata de la llei.

En paral·lel, el Govern de la Generalitat ha considerat una "pèssima notícia" que l'Estat vulgui impugnar la llei catalana. Després del Consell Executiu dels dimarts, la portaveu del Govern, Patricia Plaja, ha assegurat que es tracta "d'una norma efectiva". La setmana passada, els grups parlamentaris catalans que van donar suport a la norma -ERC, Junts, En Comú Podem i la CUP- van emetre un comunicat on asseguraven que la defensarien "fins a les darreres conseqüències", un posicionament que podria fer perillar l'estabilitat parlamentària del Govern espanyol. Els Comuns i l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, també s'han posicionat en contra de la impugnació al TC, cosa que evidencia les tensions que existeixen entre els socis del Govern espanyol i que es podrien traslladar també a l'Executiu municipal.

El Sindicat lamenta el "boicot"

En un comunicat difós per les xarxes socials, el Sindicat de Llogateres ha atribuït el canvi de posició del Govern estatal a "la pressió i la solidaritat de les més de 4.000 organitzacions socials, culturals i econòmiques" i a la "majoria parlamentària"

El portaveu del Sindicat de Llogateres, Rodrigo Martínez, davant del Parlament.

La Generalitat de Catalunya veu com "una pèssima notícia" la impugnació de la llei

El Sindicat lamenta que l'Estat porti la legislació al TC sense "cap obligació legal de fer-ho"

que la va impulsar el setembre del 2020 al Parlament de Catalunya. Esquerra també assegura haver pressionat l'Executiu espanyol, que depèn dels seus vots al Congrés, per evitar la suspensió.

Malgrat aquest gest, el Sindicat de Llogateres lamenta que l'Estat porti la legislació catalana al TC sense "cap obligació legal de fer-ho": "Només busca satisfer les demandes de la patronal immobiliària". Acusen els de Pedro Sánchez d'actuar "en direcció contrària al que faria un govern progressista": "En lloc de boicotejar una norma que està protegint milers de famílies de les pujades del lloguer i els desnonaments, hauria d'estendre aquesta llei a altres territoris".

Els socis del Govern espanyol continuen negociant la llei d'habitatge espanyola, unes converses en les quals també s'aborda la possibilitat d'expandir els topalls de preus a tot l'Estat. Mentre Podemos aposta per aquesta via, el PSOE es mostra contrari a limitar els lloguers. La negociació s'ha estancat en aquest punt, mentre el Sindicat de Llogateres insisteix a afirmar que la llei funciona: "La regulació ha fet caure els preus del lloguer un 4,8% interanual durant els primers sis mesos de funcionament".

Una proposta ciutadana

El moviment pel dret a l'habitatge ha anunciat que està treballant per registrar abans de l'estiu en el Congrés dels Diputats la Llei pel Dret a l'Habitatge que prepara la plataforma Iniciativa Ley Vivienda, recolzada per un centenar d'organitzacions: "Davant la passivitat del Govern central a l'hora de responsabilitzar-se de la crisi d'habitatge i incomplir la seva promesa, la societat fem un pas endavant".

El moviment pel dret a l'habitatge ha protagonitzat diverses mobilitzacions a Catalunya aquesta setmana, com la protesta davant la seu del PSC de dilluns passat o les mobilitzacions en solidaritat amb l'home que es va suïcidar dimarts passat moments abans que el desnonessin.

Sensellarisme ocult: persones amb sostre, però sense llar

El fenomen el pateixen sobretot dones i persones joves, que eviten el carrer vivint en una habitació rellogada, a canvi de serveis com ara cures, o sota l'amenaça de violència de la parella

Simulació d'una habitació de relloguer a l'exposició 'Covid-19 obre els ulls'.

Emma Pons Valls
BARCELONA

La Tatiana –nom fictici– va arribar a Barcelona el 2019. Fugia d'una situació d'amenaces i violència a Veneçuela, el seu país natal, i va demanar asil a Catalunya. La seva filla, que també havia marxat, vivia en una habitació rellogada amb la seva parella, i va aconseguir que la Tatiana pogués compartir-ne una altra amb una coneguda. Però estava empaülada amb una altra persona i no s'hi podia quedar. “Estava molt angoixada perquè tenia un termini per marxar i no trobava on anar. Vaig passar uns moments molt difícils pensant que em quedaria al carrer. No tenia a ningú”, explica per telèfon a *El Quinze*.

Buscava habitació, però demanaven uns requisits que no podia complir: papers, feina, ingressos. Després de mirar molt, i amb tanta angoixa que no podia dormir, va trobar Assís Centre d'Acollida. Ara viu en un dels pisos de l'entitat, compartit amb una altra dona, i assegura que l'important “no és només el sostre, sinó també l'acompanyament”. “Ara estic més tranquil·la, puc dormir bé perquè ja no he de pensar què faré demà”, explica. A més, la Tatiana ja té permís de residència i aviat podrà tornar a treballar d'infermera, que és la seva professió.

La Tatiana no compta als registres oficials com a persona sense llar, però no en tenia. És el que s'anomena *sensellarisme ocult*: són persones que, tot i tenir un sostre i no viure a la intempèrie, no tenen

Una dona en situació vulnerable recull menjar.

Més regulació per garantir els drets

El sensellarisme ocult fa dècades que existeix, però la Síndica de Greuges de Barcelona, Maria Assumpció Vilà, el va situar a l'agenda mediàtica amb un informe fet en col·laboració amb la Càtedra Unesco pel Dret a l'Habitatge de la Universitat Rovira i Virgili (URV). Reclama augmentar la regulació per garantir els drets dels arrendataris, i entre diferents propostes suggereix que la Llei d'Arrendaments Urbans (LAU) inclogui una regulació específica del lloguer d'habitacions.

llar. Ja sigui perquè es veuen obligades a viure en una habitació rellogada, a dormir al sofà d'un conegut, a o seguir vivint amb la parella tot i situacions de violència, a estar en un pis sobreocupat o a prestar serveis a canvi d'un llit. Fins i tot, a viure en contenidors marítims i nínxols. “És un espectre molt ampli, que no es veu i per tant no es pot quantificar”, afirma Ferran Busquets, director d'Arrels.

Sí que hi ha, però, algunes aproximacions. Segons un informe de la Generalitat, el 2017 hi havia al voltant de 40.000 persones en aquesta situació a Catalunya. A Barcelona, l'Ajuntament les quantificava el 2014 en al voltant de 7.000. Tanmateix, hi ha moltes dificultats per comptabilitzar un fenomen que no és fàcil de definir. “No hi ha una definició harmonitzada a nivell europeu”, explica Núria

ALEIX FREIXAS-ACN

Viure en pensions, contenidors i fins i tot nínxols, algunes de les situacions que amaga

Dones, famílies monomarentals i joves que no poden costejar una llar, perfils afectats

Les dones intenten no arribar al carrer, i això els passa una "factura important"

Lambea, investigadora de la Càtedra Unesco pel Dret a l'Habitatge de la Universitat Rovira i Virgili (URV). En un nivell més ampli, Càritas xifra en dos milions de persones les que pateixen problemes d'accés a l'habitatge a Catalunya.

Lambea apunta que, més enllà de decisions individuals de viure amb amics, o en comunitat, el sensellarisme ocult fa referència a les situacions en què algú no té una llar pròpia perquè no s'ho pot permetre. "Hi entra molta casuística, i això ho fa molt difícil de detectar i controlar", afegeix. Tanmateix, sí que hi ha una cosa clara: afecta de forma molt majoritària les dones. "Al carrer són minoria, perquè pateixen altres tipus de sensellarisme", explica Elena Sala, responsable del programa Dones amb Llar d'Assís. Això es vincula a la feminització de la pobresa. "Les desigualtats per raó de gènere ens afecten a totes les esferes, i la precarietat sostinguda és sens dubte un tret que acompanya moltes dones en situació de vulnerabilitat", afegeix.

La crisi desencadenada per la covid ha agreujat les dificultats per accedir a un habitatge, però Sala recorda que, encara que hi hagi tingut un impacte, aquestes situacions ja existien prèviament, i la pandèmia tan sols "les ha accelerat i visibilitzat". Lambea afegeix que, tenint en compte que no hi havia un càlcul de base, és difícil confirmar si la situació s'ha agreujat, però que, en el cas dels joves, "la precarietat i la inseguretat" laborals cada vegada més grans ha contribuït a augmentar les dificultats per independitzar-se. "La gran bombolla del lloguer i les poques possibilitats d'accedir a una hipoteca segurament han fet augmentar el sensellarisme ocult dels joves", afirma.

Les dones, les més afectades

Els perfils més afectats pel sensellarisme ocult són dones, famílies monomarentals i persones joves. Pel que fa a l'edat, Sala explica que hi ha hagut una "polarització" durant la pandèmia, i s'han accentuat els casos de dones joves i grans. També afecta dones que tenen relacions tòxiques o d'abús, per molt que no visquin al ras. "Quatre parets i un sostre no són una llar", recorda Sala. La violència masclista és una xacra amb què conviu la majoria de les dones sense llar: entre les que van ser ateses per Assís el 2020, el 64% havien patit violència de gènere, i el 32%, abusos sexuals. "La gran majoria de dones al carrer estan fugint d'agressions o abusos", afegeix Busquets.

I és que les causes per acabar sense llar són diferents per a homes i per a dones. En el cas d'elles, es vinculen majoritàriament a la violència de gènere, la pèrdua d'un familiar que donava suport i la migració. En canvi, en el cas d'ells es relaciona molt més a la pèrdua de la feina i a qüestions labo-

rals. A més, Sala apunta que les dones estan "disposades" a aguantar situacions molt dures per evitar el carrer. "Això endarrerix l'arribada al carrer, però passa factures molt importants". Un cop al carrer, doncs, les dones estan "en condicions molt pitjors", tant pel que fa a salut mental i física, a nivell econòmic... "Un dels grans drames que veiem darrere del sensellarisme ocult és aquesta capacitat de resistència i adaptació a la precarietat de les dones", afirma Sala.

Perspectiva de gènere

En l'actualitat, els serveis d'atenció a persones sense llar estan molt masculinitzats, perquè l'usuari majoritari és un home. Per això, des d'Assís Centre d'Acollida fan un abordatge amb perspectiva de gènere i des d'un punt de vista reparador: "Són dones supervivents", reflexiona Sala. El director de l'entitat, Jesus Ruiz, posa en valor l'especialització dels serveis: "Creiem que és el camí en l'atenció de les persones sense llar, perquè la situació de partida és diferent". Tanmateix, Sala afirma que per abordar el sensellarisme cal, més enllà de projectes per donar respostes a les persones afectades, "reconèixer els factors estructurals que el perpetuen", com ara la vulneració del dret a l'habitatge i, en el cas de les dones, el patriarcat.

Abordar aquest fenomen és complex, però Núria Lambea assenyala opcions a diferents nivells. La primera i "imprescindible" és detectar aquestes situacions: "És molt difícil crear polítiques i enfocar-les a uns objectius si no saps què vols comba-

Segons la Generalitat, el 2017 hi havia 40.000 persones en aquesta situació a Catalunya

Elena Sala, del programa Dones amb Llar d'Assís: "Quatre parets i un sostre no són una llar"

En l'actualitat, els serveis d'atenció a persones sense llar estan molt masculinitzats

tre". Una vegada hi hagi definicions i dades, cal aplicar les polítiques necessàries, sobretot en matèria de feina i habitatge assequible. També ajudes per rehabilitar i conservar el parc. "Les polítiques d'habitatge han d'anar lligades a polítiques socials i de salut; no es poden donar l'esquena", afegeix.

Fomentar els llocs de treball de qualitat, millorar la cohesió territorial i augmentar el parc d'habitatge públic serien mesures preventives, mentre que després hi hauria les de tractament, específiques per aquelles persones en risc de quedar-se el carrer, i finalment les reactives, dirigides a les que ja s'han quedat sense llar.

PAERIA-ACN

Una de les habitacions d'un pis social a Lleida cedit pel consistori.

Un par de turistas utilizan la piscina de una casa rural de Monells, en la comarca del Baix Empordà.

El sector turístico ve el verano con moderado optimismo

Las previsiones son mejores en las casas rurales, que prevén igualar los visitantes de 2019, mientras los destinos de playa se encuentran a la espera de la reactivación de los vuelos internacionales

David Rodríguez
BARCELONA

Dentro de la excepcionalidad con la que tiñe todo la pandemia de la covid-19, el pistoletazo de salida a la temporada turística de verano se dio el pasado 7 de junio, cuando el Ministerio de Sanidad relajó las restricciones de entrada de visitantes extranjeros, permitiéndoles hacerlo con la pauta de vacunación completa, una PCR o un test de antígenos negativos, o el certificado de recuperación, que acredita haber pasado el virus. En ese contexto, el sector turístico catalán prevé una recupe-

ración lenta en relación a la pasada campaña, y algunos operadores ya señalan que comienzan a animarse las reservas, especialmente para los meses de julio y agosto. Los jóvenes y las familias con un poder adquisitivo alto son los primeros segmentos que empiezan a realizar planificaciones de viajes.

Uno de los primeros termómetros que calibra la evolución el sector turístico lo conforman las agencias de viajes, que ya han detectado entre un 10% y un 20% de reservas. El presidente de la Asociación Corporativa de Agencias de Viaje Especializadas (Acave), Martí Serrate, apunta a una nueva tendencia derivada de la covid-19, en la que “las reservas se hacen con poca antelación por la incertidumbre sobre las restricciones de movilidad”. De hecho, los portales turísticos ya están comprobando que el turista que llegue a Catalunya durante el verano de 2021 será doméstico. En esta categoría también se incluye a los viajeros de Francia y Portugal, lugares desde donde es posible llegar en tren o en coche.

Las agencias de viajes hablan de una “recuperación lenta y a medio gas, en la que aún habrá de pasar tiempo para alcanzar los registros anteriores a la pandemia”. Así, los pronósticos sobre la facturación se sitúan entre un 30% o un 40% en relación a la obtenida en 2019. Por eso, Acave re-

clama ayudas directas al sector para asegurar la supervivencia de las empresas, e insiste en la creación de un fondo de reembolso de bonos como única solución ante el incumplimiento de las aerolíneas.

La conquista del turismo rural

“Las perspectivas son bastante optimistas, ya que, cuando se recupere el tráfico de vuelos internacionales, mucha gente se marchará, pero la mayoría se quedará”. Esta es la impresión de Montserrat Coberó, directora técnica de Turalcat, la Confederación del Turismo Rural y el Agroturismo de Catalunya. La entidad vislumbra un cambio de tendencia en la procedencia de las visitas. Si en el año 2019, más de la mitad de las reservas eran de extranjeros, ahora entre un 90% y un 95% las efectúa el cliente local, proveniente de Barcelona y su área metropolitana.

En una encuesta realizada entre los 500 establecimientos asociados a Turalcat, un 44% de estos sitúa la ocupación prevista en julio y agosto entre un 80% y un 90%. In-

cluso un 18% confía en colgar el cartel de completo. Asimismo, comparado con 2019, un 22% de las casas de turismo rural que forman parte de la asociación augura entre un 10% y un 20% más de ocupación.

“El balance al finalizar el verano será incluso más positivo de lo que marcan ahora las previsiones, ya que la vinculación de los destinos con la naturaleza, la seguridad y un entorno sostenible juegan a nuestro favor”, cree Coberó. Aunque la responsable de Turalcat asume que los viajes de larga distancia se acabarán recuperando a medio plazo, muestra seguridad en que “los establecimientos de turismo rural han ganado una cuota de mercado con la pandemia que antes no tenían y repetirán muchas familias que descubrieron los destinos de proximidad el verano pasado”. El único pero que afrontan las casas rurales es la prohibición de reuniones sociales de más de 10 personas, impuesta por la Generalitat, que limita el margen comercial de algunas casas que para ser rentables necesitan ocupaciones de entre 12 y 15. “Esperemos que flexibilicen estas condiciones”, afirma Coberó.

Los vuelos internacionales

En el caso del turismo de playa, las perspectivas no son tan halagüeñas. Pese a que la Federació d'Hostaleria de les Comarques Gironines piensa superar el 80% de ocupación, confían en alargar la temporada para recuperar algo del volumen perdido. La entidad admite que, además del turista de proximidad francés, necesitan el mercado inglés, el alemán o el holandés. “Para trabajar a pleno rendimiento, nos hacen falta los turoperadores, pero estos dependen de la apertura de los vuelos internacionales, que está costando que se reactiven”, comenta el presidente de la Federació, Antoni Escudero.

Un análisis similar desarrollan los hoteleros de la Costa Daurada en Tarragona. “Un verano mejor que el de 2020, pero peor que el de 2019”, vaticinan desde la Associació Hotelera Costa Daurada i Terres de l'Ebre. Así, el gremio admite que “entre las expectativas y la realidad existe una distancia muy grande, porque la normalidad absoluta no llegará hasta que los mercados internacionales se abran totalmente”. Su creencia es que ese deseo llegará en 2022, por lo que este verano será de transición.

Más allá de los datos, uno de los retos pendientes del sector, devastado por los cierres y las restricciones de la pandemia, es recobrar la confianza del cliente. En ese contexto, ha surgido un nuevo actor, el Col·legi Oficial de Professionals de Turisme de Catalunya (Coptur), que en su manifiesto fundacional reivindica ayudas públicas, formación y proyectos sostenibles y transformación digital para que “el sector turístico vuelva a ser el que era y la gente disfrute de nuevo con los viajes y con el servicio” que les ofrecen.

Una protesta de Coptur en Barcelona.

**Martí Serrate (Acave):
“Las reservas se hacen
con poca antelación
por la incertidumbre”**

**La mitad de las reservas
en casas rurales eran de
extranjeros; ahora más
del 90% son de locales**

**En Girona reconocen
que para trabajar a pleno
rendimiento necesitan
a los turoperadores**

Oportunidad para enterrar el modelo de la masificación

Eugeni Osácar, director de investigación del CETT, insta a aprovechar la caída de visitantes para diseñar un turismo sostenible

**D. R.
BARCELONA**

Catalunya recibió 19,4 millones de turistas en 2019. Una cifra que no se repitió ni el año pasado ni se espera para este. “Dudo de que la volvamos a ver en unos cuantos años”. Esta reflexión de Eugeni Osácar, director de investigación del CETT, la escuela de turismo asociada a la UB, sirve para aventurar una tendencia que parece que la covid-19 dejará como herencia: el retraimiento en los viajes exóticos por parte de los catalanes y la menor llegada de viajeros procedentes de fuera de las fronteras europeas.

Osácar percibe a corto plazo un turismo de proximidad que “se mueve por Catalunya o que llega de cualquier parte del Estado”. El experto coincide en las percepciones de los responsables de los establecimientos rurales. “Al ser alojamientos pequeños, con poca capacidad y posibilidades escasas de aglomeraciones, serán más valorados por los clientes, que optarán por los espacios abiertos”.

En relación a la llegada masiva de turistas extranjeros, Osácar prevé que “recibamos a franceses, italianos, alemanes y británicos, pero no en las cantidades que hace dos años”. Fruto del proceso desigual de vacunación, también se generará un turismo de dos velocidades. Así, inicialmente, Europa será un motor de recuperación, y otros lugares como Asia o América Latina tardarán como mínimo un año en vislumbrar la recuperación.

Como consecuencia de la apuesta por los destinos de proximidad, Osá-

car alerta del peligro de masificación de espacios naturales, como el Delta de l'Ebre, la Garrotxa o el Montseny: “Se daría la paradoja de que, con el objetivo de centrarnos en lugares sostenibles, los convirtamos en puntos de encuentro masificados”.

Aprovechando el punto de inflexión que supone la menor llegada de turistas internacionales a Catalunya, el director de investigación del CETT aboga por enterrar el modelo de masificación, diversificando la actividad. “Se ha demostrado que el monocultivo turístico no es positivo, y de momento tendríamos que intentar revertirlo en lugares donde sea posible, como Barcelona”. Por eso, solicita a las Administraciones que sus actuaciones sean más sostenibles y no estén solo pensadas en un modelo determinado. Su propuesta pasa por replantear el modelo de turismo necesario para Catalunya, beneficiándose de que la demanda que lo alimentaba está en horas bajas.

Un control en el Montseny.

**Dominará el turista
de proximidad, que se
mueve por Catalunya
o viene del Estado**

**Existe el peligro
de masificación
de espacios como
el Delta de l'Ebre**

Anàlisi

Conseqüències

Els indults remouen l'organització interna d'ERC i Junts

L'excarceració dels dirigents independentistes comportarà canvis en les estructures d'ERC i Junts. Junqueras se centrarà en la direcció d'Esquerra amb Aragonès com a president de la Generalitat. Sánchez agafarà les regnes de Junts després de la tempesta per les seves declaracions sobre el referèndum de l'1-O

Els cada cop més imminents indults als presos polítics tindran conseqüències internes en els principals partits independentistes. Perquè la sortida del president d'Esquerra Republicana, Oriol Junqueras, i del secretari general de Junts, Jordi Sánchez, farà que els dos presos puguin agafar, un cop excarcerats, les regnes dels seus respectius partits a temps complet i sense les òbvies dificultats que comporta la presó.

ERC opta pel model PNB

En el cas d'Esquerra, els republicans es preparen per a una bicefàlia entre Oriol Junqueras i Pere Aragonès. I han començat a adaptar les seves estructures a les dues no-

Ferran Espada

ves realitats que comporta tenir la presidència de la Generalitat en la persona d'Aragonès i el fet de la imminent sortida de la presó de Junqueras. La idea seria funcionar amb un esquema semblant al que utilitza el PNB, que separa la figura del lehendakari i la presidència del partit.

Encara que caldrà esperar a veure el funcionament d'aquesta bicefàlia, fonts d'Esquerra indiquen que hi ha un acord total per exercir aquest doble lideratge, en què Junqueras dirigirà i es concentrarà en el partit i

Aragonès es dedicarà de ple a la presidència de la Generalitat, tot i que mantindrà el seu càrrec a ERC com a coordinador nacional. Malgrat que la idea general és que no hi hagi duplicitats i que qui ostenti un càrrec a l'Executiu català no ho faci a la direcció d'Esquerra. Un dels casos més substantius és la sortida de l'executiva del vicesecretari general de Comunicació i Estratègia, Sergi Sabrià, que serà substituït pel fins fa pocs dies regidor a l'Ajuntament de Badalona, Oriol Lladó. Sabrià s'ha fet càrrec de la direcció de l'oficina de president de la Generalitat. També deixen l'executiva altres pesos pesants de la direcció d'Esquerra, com el vicesecretari general de Vertebració Territorial, Isaac Peraire, que s'incorporarà a un càrrec de Govern i serà substituït per l'exconsellera de Salut, Alba Vergés.

Tots els canvis a la direcció d'ERC

Segons ERC, amb la mirada posada en les eleccions municipals del 2023, també s'ha proposat una reordenació de l'equip de municipals. Així, es proposa incorporar una secretaria de Coordinació de Política Supramunicipal, que lideraria l'exdiputada al Congrés Laia Cañigüeral. També es pretén crear la secretaria de Política Municipal i Projectes Transversals, que aniria a càrrec de la fins fa poc delegada del Govern a la Catalunya central, Alba Camps. La secretaria d'Estratègia Municipal incorpora la gestió de les grans ciutats a la nova secretaria de Coordinació Municipal i Ciutats Grans, que encapçalaria Oriol López, regidor de Mollet del Vallès.

Anna Simó, exmembre de la mesa del Parlament, és la proposta republicana per ser la nova secretària d'Educació, Cultura i Esports, en substitució de l'actual consellera de Cultura, Natàlia Garriga. El diputat i exconseller d'Afers Socials, Treball i Famílies Chakir el Homrani estaria al capdavant de la nova secretaria de Política de Treball. Així mateix, a la secretaria de Política Econòmica, encapçalada pel regidor a l'Ajuntament de Barcelona Jordi Castellana, també s'hi proposen canvis, amb la incorporació de la coordinació sectorial.

Per fer front a la incessant repressió de l'Estat espanyol, també es preveu incloure una nova secretaria de Coordinació Estratègica Antirepressiva, que lideraria Cristina Gómez, actual secretària de Coordinació Municipal. Els canvis a l'executiva es ratificaran aquest dissabte vinent.

Caldrà veure com es greixen els mecanismes de relació entre el partit i el Govern, entre Junqueras i Aragonès. Però les fonts internes d'Esquerra consultades indiquen que la sortida de Junqueras de la presó és "una oportunitat". Junqueras i Aragonès compatibilitzaran intenses agendes per tot el territori català, el primer construint i enfortint el partit en contacte permanent amb

L'excarceració de Junqueras i Sánchez farà que es puguin ocupar del dia a dia d'ERC i Junts

ERC vol funcionar amb l'esquema del PNB: Junqueras al partit i Aragonès a la presidència

ERC afronta una gran remodelació al partit per compensar la marxa de quadres al Govern

PERE FRANCESCH-ACN

Tancament de campanya d'ERC amb Aragonès i Junqueras a les Cotxeres de Sants.

Jordi Sánchez abans que li retiressin el tercer grau, el 9 de març passat.

les bases, i el segon amb l'acció de Govern. Fonts pròximes a Aragonès reconeixen que el president ara mateix difícilment podria compaginar les dues funcions. Faltaria per concretar un tema no menor, que seria la participació de Junqueras en l'estratègia per afrontar el conflicte polític, entre altres coses en la interlocució amb els poders de l'Estat, com ara el Govern espanyol i la futura taula de diàleg o negociació.

La bicefàlia Sánchez-Puigdemont

El cas de Jordi Sánchez i de Junts és diferent. La seva reincorporació a la vida política quotidiana com a secretari general del partit, si es produeix l'excerceració amb els indults, no necessita complementar-se amb la figura d'un lideratge governamental. La vicepresidència de la Generalitat resideix en Jordi Puigneró, que no té un paper rellevant en l'estructura directiva del partit de Carles Puigdemont, encara que sí la confiança d'aquest últim. Així doncs, la lògica indica que amb Sánchez al carrer aquest es faci càrrec del partit de forma fèrria sense gaires canvis.

El gran repte en aquest cas serà la relació entre la direcció del partit a l'interior de Catalunya amb Sánchez al capdavant i la presidència que exerceix Carles Puigdemont des de l'exterior. En els últims temps la relació entre els dos dirigents ha patit tensions importants. La primera i no menor de les discrepàncies s'ha forjat entorn de l'acord de Govern entre ERC i Junts i la composició de l'Executiu, que Sánchez ha liderat de manera molt individual. La segona discrepància ha sorgit amb un article de Sánchez que, encara que pretenia ser una resposta a Junqueras per haver descartat la unilateralitat, ha caigut malament en sectors de Junts, perquè el secretari general qüestionava la validesa del referèndum

El repte a Junts serà la relació entre la direcció del partit a Catalunya i la de l'exterior

Sánchez ha de preparar la consolidació territorial de Junts per afrontar les pròximes municipals

de l'1-O. Alguns sectors s'han organitzat per provocar la dimissió de Sánchez del càrrec del partit. I tot i que Carles Puigdemont no ha volgut tirar sal a la ferida i ha fet pinya amb el seu secretari general, només cal veure les crítiques del Consell per la República a l'article per intuir la distància existent. Sense oblidar declaracions també corregint Sánchez per part de la mateixa portaveu de Junts, Elsa Artadi.

La consolidació territorial de Junts

Fonts del partit admeten l'existència d'aquestes tensions, però que circumscriuen a sectors minoritaris i a la pluralitat de sensibilitats que coexisteixen a Junts. I posen l'accent en els reptes que té Junts com a nou partit per augmentar la seva implantació territorial, especialment pensant en les pròximes eleccions municipals. Encara que mai es pot descartar una recomposició amb el PDeCAT en l'àmbit local, la fractura que va suposar la creació de Junts requereix que els juntistes reorganitzin les seves bases a cada municipi de Catalunya. Tasca que seria el gran repte per al lideratge de Jordi Sánchez al capdavant del partit un cop sigui excarcerat pels indults.

Actualitat Novetat editorial

‘Contra l'adversitat’, el nou llibre d'Oriol Junqueras

Escriu des de la presó reflexions en què aposta pel diàleg com a arma per desemmascarar “les mentides del PSOE” en l'esfera internacional

F. E.
BARCELONA

En plena polèmica pel seu article en què qüestionava la via de la unilateralitat, Oriol Junqueras, publica nou llibre amb reflexions de fons. *Contra l'adversitat* (Ara Llibres) es troba a les llibreries des de dilluns, i el president d'ERC en persona el presentarà en un acte al parc del Poblenou de Barcelona aquest dissabte. Escrit des de la presó de Lledoners, l'exvicepresident del Govern aposta en el llibre per la via del diàleg, però també adverteix que “l'Estat només sap respondre sempre amb presó i repressió” contra les “reivindicacions democràtiques” de l'independentisme.

Una tesi que Junqueras resumeix en aquesta frase: “Nosaltres no defensem el diàleg perquè siguem ingenus, sinó perquè sabem que és el nostre

deure davant la societat i perquè és indispensable perquè l'opinió pública internacional entengui la raó que ens assisteix davant les mentides del PSOE”. Junqueras afegeix que cal “insistir sempre” en el diàleg, perquè aquesta perseverança a l'hora de dialogar “desemmascara la hipocresia” de l'Estat.

“En aquests casos, el combat s'ha d'assumir amb plenitud. Fins i tot sabent que és possible que, en algun moment, hàgim de matisar-lo. I, en cas de dubte, haurem de posicionar-nos a favor dels més febles, encara que només sigui perquè és difícil corregir els possibles errors que puguem cometre a favor dels més poderosos”, diu en un passatge del llibre.

Junqueras també fa aportacions sobre el seu compromís social i polític, el republicanisme, el canvi climàtic, la igualtat i el pes de la història. Hi detalla experiències a la presó i cartes als fills, i recull múltiples cites bibliogràfiques. El president d'ERC també esperona les noves generacions “a prendre part del futur”.

L'exconsellera i portaveu adjunta d'ERC al Parlament, Meritxell Serret, escriu a l'epíleg: “La recepta de superació que ens planteja Junqueras defuig el victimisme, el mer resistencialisme i la gesticulació simbòlica, que només alimenten la frustració i donen més força a qui reprimeix”.

La portada del llibre de Junqueras.

“No defensem el diàleg perquè siguem ingenus, sinó perquè és el nostre deure”

Fa aportacions sobre el seu compromís, el republicanisme o el canvi climàtic

El president d'Esquerra el presentarà aquest dissabte a Barcelona

A l'espera dels indults, però fent camí cap a Estrasburg

Marina Llansana Rosich

Filòloga i periodista

Els indults estan a punt d'arribar i l'independentisme els rebrà amb una barreja d'alleujament i temor. Alleujament per les nou persones i les seves famílies que portaven empresonades prop de quatre anys, i alleujament perquè el Govern espanyol per fi s'ha vist obligat a claudicar davant d'una situació tan clarament injusta. És cert que Pedro Sánchez s'hi ha vist forçat per l'aritmètica parlamentària, i segurament també per prevenir-se davant d'una més que probable clatellada del Tribunal Europeu dels Drets Humans. Els indults

arriben tard i a mitges, però no es pot negar que el Govern espanyol ha mogut fitxa per treure el conflicte de la via judicial i retornar-lo a la política.

Ara correm el perill –i d'aquí el temor– que els arbres de l'indult no ens deixin veure el bosc de la repressió. Perquè la repressió, a l'Estat espanyol, segueix ben viva: hi ha persones exiliades i centenars d'encausats i pendents de judici. Les màquines de la macrocausa judicial de l'1 d'octubre segueixen ben greixades. Sense anar més lluny, aquesta setmana mateix ha coincidit la notícia de la declaració davant el jutjat 13 dels excàrrecs de la Generalitat i empresaris processats per haver participat en la logística de l'1-O, s'ha sabut que el jutge de l'operació Volhov ha enviat a l'Audiència Nacional la causa contra el Tsunami –ja no parlem de desordres públics sinó de terrorisme–, hem sabut que la Fiscalia Superior de Catalunya demana sis anys de presó a l'exconseller Miquel Buch per l'escorta de Carles

Puigdemont, escoltàvem la veu del fill d'Andreu Mas-Colell denunciant que el Tribunal de Comptes envergarà al seu pare la pensió i els estalvis, juntament amb 36 exalts càrrecs del Govern, i l'activista independentista Marcel Vivet ha estat condemnat a cinc anys de presó per l'Audiència de Barcelona per una manifestació Holi contra els policies de Jusapol el 2018. Són titulars habituals en una setmana normal a la premsa, només cal fer un cop d'ull a l'hemeroteca. I per molt benvinguts que siguin els indults, convé recordar que només una amnistia permetria posar el comptador de la repressió a zero.

La inèrcia del 'deep state'

Defenso que Pedro Sánchez es mereix el benefici del dubte, i tindrem temps de comprovar fins a quin punt la seva predisposició a negociar és sincera i es concreta en fets. Però, de moment, hi ha una evidència indiscutible, i és que, al marge de les bones intencions del Govern espanyol, allò que es coneix com l'Estat segueix en peu de guerra contra Catalunya.

Els indults no només no serviran per parar aquesta maquinària destructiva de l'Estat, sinó que probablement la faran enrabiatar encara més. Perquè el *deep state* és venjatiu i no perdona que els presos catalans no mostrin penediment. I sobretot, perquè no pot abandonar la guerra quan encara no ha aconseguit el seu objectiu principal: derrotar l'independentisme. Ni amb l'operació Catalunya, ni amb el 155, ni amb la repressió, l'Estat no ha pogut acabar amb un moviment que, tot i que mostra fissures en l'estratègia, segueix revalidant victòries electorals i governant la Generalitat de Catalunya.

Camí d'Estrasburg

Ho deia Benet Salellas, advocat de Jordi Cuixart, just després de presentar el recurs al Tribunal dels Drets Humans d'Estrasburg: encara que arribin els indults, la injustícia roman, perquè no reparen el mal causat. I si la injustícia roman, és lògic que l'in-

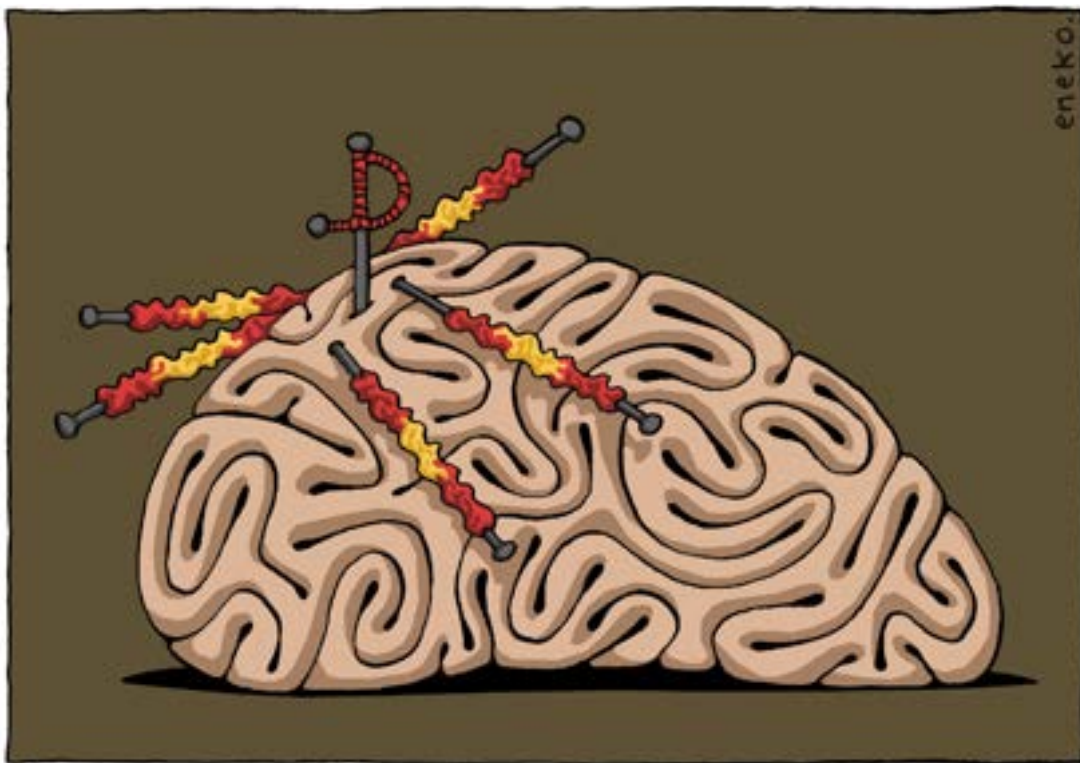
"Sánchez es mereix el benefici del dubte, i tindrem temps de comprovar fins a quin punt la seva predisposició a negociar és sincera i es concreta en fets. Però de moment l'Estat segueix en peu de guerra contra Catalunya"

dependentisme faci tot el possible perquè sigui condemnada al Tribunal Europeu dels Drets Humans.

De moment, el camí cap a Estrasburg ja deixa al moviment una primera victòria: haver aconseguit el suport de les veus més prestigioses en la defensa dels drets humans. El recurs presentat pel president d'Òmnium Cultural, considerat l'únic defensor dels drets humans empresonat a la Unió Europea, compta amb el suport del Grup de Detencions Arbitràries de l'ONU, Amnistia Internacional, Front Line Defenders, l'Organització Mundial contra la Tortura, l'International Trial Watch, i el PEN Club International, entre d'altres. Cada vegada són més les veus que denuncien que a Espanya es vulneren drets fonamentals com el dret de manifestació, la llibertat d'expressió o el dret a la dissidència política. Que un país pretesament democràtic com Espanya tingui presos polítics suposa un desprestigi que no hi ha cap campanya de la *marca España* que ho arregli.

La resolució del TEDH, quan arribi, tindrà un gran ressò arreu del món, i pot tenir efectes sobre els drets fonamentals de tota la ciutadania europea. Caldrà veure si també té efectes sobre Espanya i s'adona que l'única via possible és l'escocesa. Encara que per arribar a Escòcia hagi calgut passar per Estrasburg.

El dibuix de l'Eneko

Totes i tots podem ser refugiats si no actuem aviat

Manifestants amb pancartes amb lemes com "Els refugiats són benvinguts", a Brussel·les.

David Minoves

President del Ciemen

Enguany fa 20 anys que el 20 de juny se celebra el Dia Mundial de les persones Refugiades. Aquesta data va ser fixada per les Nacions Unides en commemoració del 50 aniversari de la Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats, del 1951. Una convenció que enguany en fa 70 i que ha envellit força malament, vist com s'incompleix de manera sistemàtica i continuada.

Una data que va passar sense pena ni glòria fins que la primavera del 2015 les notícies d'embarcacions plenes de cossos amuntegats enfonsant-se a la Mediterrània ens despertarien d'una letargia que esdevindria un malson a l'estiu, davant les imatges de milers de persones fugint de la guerra

de Síria i maldant per entrar a la Unió Europea després de superar una llarga travessia farcida de penúries.

Aquesta crisi va remoure les consciències de milers de joves, que van marxar cap a Grècia per ajudar sol·licitants de refugi atrapats en camps de refugiats improvisats, mentre que a casa nostra es generava un potent corrent de solidaritat que no vèiem des de les manifestacions contra la guerra de l'Iraq o les caravanes humanitàries per acollir refugiats de la guerra Bòsnia, 30 anys enrere. La ciutadania i les institucions es van mobilitzar sota l'eslògan "Volem acollir", i es van celebrar les manifestacions més grans vistes a Europa.

Cinc anys després, no s'ha complert el compromís que la Unió Europea va solemnitzar per acollir 160.000 demandants de refugi en dos anys. Amb prou feines se'n van acollir 35.000, i molts esperen en camps de refugiats insalubres.

El tema ja no és d'actualitat i amb prou feines se'n parla als mitjans de comunicació, però la crisi no s'ha acabat i les xifres són esfereïdores. Cada

"Enguany fa 20 anys que el 20 de juny se celebra el Dia Mundial de les Persones Refugiades. Segons l'ONU, hi ha 80 milions de persones desplaçades forçosament, i gairebé 30 milions de persones refugiades"

minut, 24 persones marxen de casa seva per fugir de la guerra, la persecució i la pobresa. Al voltant d'un milió de persones demanen asil cada any. I el 85% d'aquestes persones són acollides en països empobrits.

Segons l'ONU, hi ha 80 milions de persones desplaçades forçosament, gairebé 30 milions de persones refugiades. Una situació que molts organismes internacionals alerten que s'agreuja amb el canvi climàtic, la desaparició de terrenys fèrtils i la desertització de molts hàbitats, fins al punt de generar 250 milions de refugiats climàtics el 2050.

Però en lloc de complir amb la legislació sobre refugi i asil, la tendència a la Unió Europea ha estat just la contrària: blindar les fronteres, aixecar més tanques i externalitzar la política d'immigració. Amb aquest objectiu, s'han finançat tercers països que vulnereu els drets humans, com Turquia o el Marroc, tot cedint-los el control de l'aixeta que obre o tanca el flux de migrants, que s'utilitza a discreció per gestionar els conflictes geoestratègics amb la comunitat internacional. Un negoci rodó per a ells i un desastre per a tota la resta.

Amb l'esclat de la pandèmia s'ha agreujat encara més la situació, i l'excepcionalitat del moment ha servit de pretext per intensificar i legitimar les polítiques repressives de control

de fronteres. La vulnerabilitat s'ha disparat entre les poblacions desplaçades, incloses les persones refugiades, sol·licitants d'asil i desplaçades internes a causa de la covid-19 i el control de la mobilitat.

El darrer any, la limitació de la mobilitat i el tancament de fronteres terrestres ha comportat la reactivació de la ruta canària, que s'ha convertit alhora en la més mortífera. Les dades indiquen que una de cada vint persones migrants no arriba a trepitjar terra ferma. S'estima que al llarg del 2020 van morir 2.100 persones ofegades seguint aquesta ruta, un 143% més que el 2019.

Només va faltar l'aprovació del nou Pacte de Migracions i Asil de la Unió Europea, que es basa en el control fronterer i no en l'acollida, i que funciona com un mercat de compravenda d'obligacions públiques, en el qual cada país pot decidir si acull refugiats o si, simplement, paga per no fer-ho.

Però el que més sobta és que tot això es fa contra l'opinió de la majoria de la població, tal com mostra el resultat de l'enquesta del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, on el 56% pensa que l'Estat espanyol ha de garantir refugi, asil i protecció internacional a les persones que es veuen forçades a migrar, i només el 22% s'hi oposa.

La prioritat, doncs, hauria de ser revertir la situació inhumana en què es troben milers de persones arreu del planeta, que es veuen forçades a migrar, i garantir vies segures perquè puguin desplaçar-se sense posar en perill les seves vides. I posar fil a l'agulla per enfilat la solució amb polítiques que evitin més desplaçaments forçats, a través de la cooperació, la no col·laboració amb règims que vulnereu els drets humans, i especialment, l'acció climàtica.

Potser algú dirà que és massa naïf creure que es pot canviar la política de migracions i asil, però més naïf és seguir com fins ara i pensar que tot això no ens acabarà esclatant a la cara més d'hora que tard. Si no hi posem remei, tots i totes podem ser refugiats.

A NOMÉS DOS METRES DE TU

La crisi del Coronavirus ha triplicat les necessitats socials. Tot i les distàncies, ens necessiten més a prop que mai.

**COL-LABORA
CADA GEST COMPTA**

 Càritas
Catalunya

www.caritascatalunya.cat
codi bizum 38031

Les claus de la setmana

La xifra

90,95

euros / MWh

L'electricitat al mercat majorista va marcar dimarts passat el seu segon preu mitjà diari més car de tot l'any, en situar-se en 90,95 euros per megawatt hora (MWh).

Última hora

La vacunació manté a ratlla la pandèmia

Redacció · Barcelona

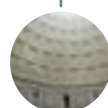
El Departament de Salut ha declarat en el darrer informe de dijous 749 nous casos de covid-19 i una mort. Els efectes de la vacunació massiva són evidents: els pacients ingressats a planta són 503, nou menys, i hi ha 21 crítics menys a l'UCI (158). Pel que fa a la velocitat de propagació, l'Rt, es manté en 0,94, mentre que el risc de rebrot baixa un punt, fins a 81.

El tuit

José A Donaire Benito @DonAire · 16 de juny
Hauríem de fixar un consum elèctric mínim a molt baix preu. I hauríem de castigar el sobreconsum amb tarifes molt elevades. Hem de combatre la pobresa energètica al mateix temps que l'opulència energètica.

8 14 38

Andreu Orte @AndreuOrte · 16 de juny
Hi estic d'acord, però alerta amb els incentius a consumir per sota del necessari en èpoques d'hivern. Perquè si vius en un pis fred sense escalfament natural, el que acabes tenint és gent gran i llars pobres passant fred a la nit. El 1r és garantir un preu just a llars vulnerables.

1 2

La imatge

FOTÒGRAF: JORDI BEDMAR

Salutació 'freda' d'Aragonès i Felip VI, amb testimoni coreà

La foto més buscada ha estat la de la salutació dimecres del president del Govern, Pere Aragonès, al rei Felip VI, a la reunió anual del Cercle d'Economia. Aragonès es va acostar a conversar breument amb el president de Corea del Sud, Moon Jae-In, que estava acompanyat de Felip VI, a qui va saludar fredament.

Els titulars

REOBERTURA DE LES LIMITACIONS PER LA PANDÈMIA

"L'oci nocturn anuncia la seva reobertura a partir del 21 de juny, fins a les 3.30 hores i amb ball sense distància"

Divendres, 11 de juny

TROBADA DE LES POTÈNCIES OCCIDENTALS

"El G-7 aposta per un pla d'infraestructures milionari per frenar la Xina en una cimera marcada pel Brexit"

Dissabte, 12 de juny

MOVIMENTS ORGANITZATIUS ALS PARTITS POLÍTICS

"Belarra substitueix Iglesias al capdavant de Podemos i el candidat de Sánchez s'imposa al PSOE-A"

Diumenge, 13 de juny

DRET A L'HABITATGE

"Un home se suïcida quan l'anaven a desnonar al barri de Sants de Barcelona"

Dilluns, 14 de juny

PUGNA ENTRE LA GENERALITAT I LA MONCLOA

"El Govern espanyol aprova presentar un recurs contra la llei de lloguers catalana, però no en demanarà la suspensió"

Dimarts, 15 de juny

REPRESSIÓ CONTRA L'INDEPENDENTISME

"Marcel Vivet, condemnat a cinc anys de presó per la manifestació 'holí' contra Jusapol el 2018"

Dimecres, 16 de juny

EL QUINZE
de Público

DIRECCIÓ Ferran Espada COORDINACIÓ Marc Font DIRECCIÓ GENERAL José María Crespo DIRECCIÓ EDITORIAL Marià de Delàs GESTIÓ Pablo de Zárraga
PRODUCCIÓ Pauta Media S.L. EDICIÓ Carla de Puig i Néstor Bogajo REDACCIÓ Jordi Bes, Queralt Castillo, Roger Castillo, Cugat Comas, Natàlia Costa, Alba Fernández,
Àngel Ferrero, Montse L. Cucarella, Paula Ericsson, Núria Martorell, Joan Ortiz, Lúcia Penelo, Emma Pons, Leire Regadas, Yolanda Rico, David Rodríguez,
Àlex Romaguera, Maria Rubio, Sandra Vicente, Judith Vives i Víctor Yustres FOTOGRAFIA Montse Giralt
CORRECCIÓ Carme Casals DIRECCIÓ D'ART I MAQUETACIÓ Manuel Cuyàs i Clara Miralles IMPRIMEIX Impresa Norte DIPÒSIT LEGAL M-6647-2019
CONTACTE elquinzepublico@pauta.media | redaccio@diaripublic.cat VISITA EL WEB https://especiales.publico.es/pages/el-quinze | www.diaripublic.cat

Les centrals **Un paseo por la Florida con Montse Santolino**

Montse Santolino conversa con miembros de la asociación de vecinos. A la derecha, el Mercadona -y el mercado-, el módulo Covid en el Parc dels Ocellets y un mural feminista.

El barrio más densamente poblado de Europa

La Florida, en L'Hospitalet de Llobregat, acoge vecinos de 45 nacionalidades. El coronavirus le golpeó con fuerza y todos tuvieron que "arremangarse", explica la periodista Montse Santolino, que nos hace de cicerone

Queralt Castillo Cerezuela
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

En los Bloques Florida, emblema del barrio de la Florida, en L'Hospitalet de Llobregat, decenas de niños y niñas juegan en la "plaza dominicana". Los edificios, contruidos a mediados de los años cincuenta del siglo pasado para acoger a la gente que había sido desalojada de las barracas del Somorrostro, en Barcelona, se parecen a los que se hallan en la Mariola de Lleida. Hay, sin embargo, entre estos dos lugares, una diferencia importante: La Florida es el barrio más densamente poblado de Europa. "Aquí vivimos 45 nacionalidades distintas, con casi un

50% de población de origen migrante", explica Montse Santolino, periodista nacida y residente en La Florida-Les Planes.

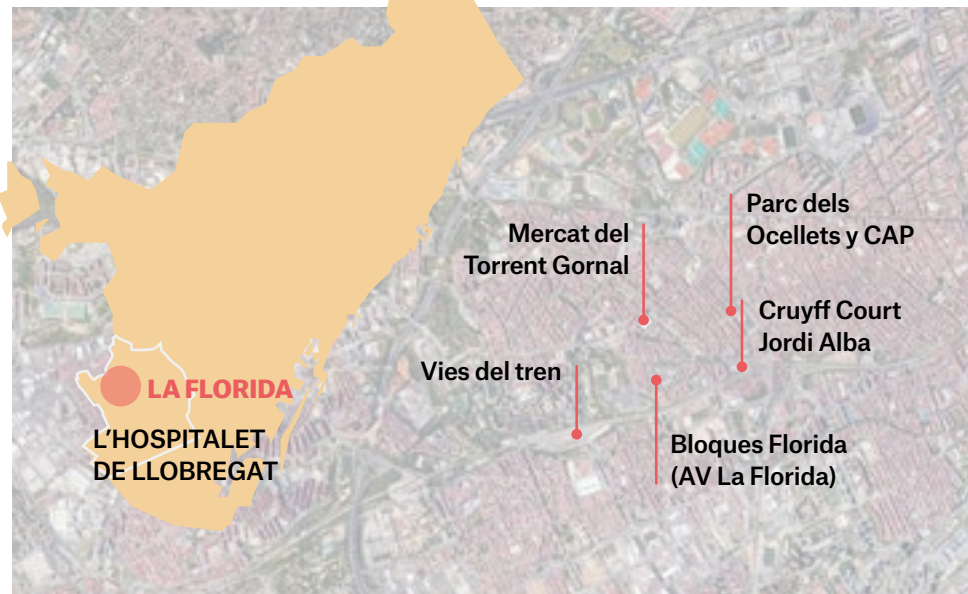
El distrito suma unos 45.000 habitantes. "En los años treinta, vivían aquí 30 personas; en los cincuenta, 27.000. Se sustituyó el barraquismo horizontal por el barraquismo vertical de aquí", resume Santolino. Uno de esos 45.000 habitantes es el rapero Morad, que ha hecho de estos bloques su principal estandarte y no duda en mostrarlos en casi todos sus videoclips.

Se queja Santolino de que en La Florida no hay espacio para tanta gente; y que esa es la causa principal de muchos de los problemas del barrio. Además, faltan espacios verdes y equipamientos. "Mucha gente ve Japón y Nueva Delhi y se sorprende. Que vengan aquí: en pisos de 35 metros cuadrados viven hasta tres familias. Hay quien

saca la *sisí* a la calle porque en casa no cabe". A estos problemas de base se le ha añadido el de la crisis de la vivienda. "Se están ocupando los bajos de los edificios. No tienen cédula de habitabilidad y la gente vive en condiciones infrahumanas".

La primera parada de este paseo es el local de la Asociación de Vecinos y Vecinas de La Florida (AViV La Florida), una de las más antiguas de L'Hospitalet. Allí nos espera Júlia Portal, la nueva presidenta, de 21 años. "Mi candidatura iba orientada a captar a los jóvenes del barrio, que a menudo no estamos representados", explica.

Los grafitis caseros contrastan con los grandes murales que, desde hace poco, se pueden apreciar en el barrio. "¡Ah, eso es obra del Districte Cultural!", dice con sorna Santolino. "Los vecinos no saben que cada uno de estos murales vale varios

FUENTE: ELABORACIÓN PROPIA

Santolino en las inmediaciones del campo de futbol del Cruyff Court Jordi Alba.

MONTSE GIRALT

ceden noche tras noche. Rodeado de bares, es uno de los puntos conflictivos; y es por eso que los vecinos y vecinas han pedido que se valle y se cierre durante las horas nocturnas. “Hay un problema generacional importante, pero cerrar el parque por la noche no va a solucionar nada. El problema se trasladará dos calles más arriba y vuelta a empezar. Los vecinos seguirán pidiendo más presencia policial. Muchos de ellos han perdido la idea de lo que es un barrio”.

En uno de los árboles hay un par de carteles curiosos que trasladan al visitante a los años noventa: una excursión a la Vall de Núria y otra a Cadaqués. Se ofrece, por 20 euros, pasar el día en estos dos enclaves turísticos catalanes. Los 20 euros solo incluyen el transporte. “Esta es la única manera de viajar que tienen muchas familias de aquí”.

Autoorganización y fútbol

La última parada la hacemos en EL recién inaugurado –se estrenó este marzo– Cruyff Court, un campo de fútbol con césped artificial, donación solidaria del futbolista hospitalense Jordi Alba en colaboración con la Fundación Cruyff. Es diminuto. Allí, unos adolescentes juegan a fútbol. Otros miran. Algunas chicas merodean. Tras unos minutos por allí, se acerca Jonatan para saber si necesitamos algo o estamos buscando a alguien. Nos pregunta si somos del Ayuntamiento. Trabaja como educador en el espacio juvenil Nou Sidecar y es quien organiza los turnos de los equipos por la tarde. “En horario escolar este espacio está cedido a los colegios. Y de cinco a diez está gestionado por las entidades del barrio. Pero la realidad del barrio es distinta de lo que se creen en las instituciones: muchos chavales del barrio no están metidos en entidades”. Él conoce a los chavales y a sus familias. Los adolescentes lo respetan. “Se autoorganizan bien: hacen equipos de cinco y juegan a tres goles. El que pierde sale. Yo controlo que no se líe”. Empieza a caer la tarde y los chavales siguen jugando al deporte rey, ajenos, por un rato, a casi todo. Jonatan se despidе y nosotras vamos a por un refresco al bar de referencia de la *Santo*, una mujer hecha por y para uno de los barrios con más historia del extrarradio.

LA FLORIDA

La cara...

Los vecinos responden, y así lo resalta Santolino. En la crisis sanitaria, el tejido vecinal se puso en marcha. “Vimos la problemática y todo se activó muy rápido. Cáritas y Cruz Roja no daban abasto, y tuvimos que arremangarnos todos”.

...y la cruz

No hay espacio; y si el Ayuntamiento no lo aborda y no cambia su enfoque, la pobreza y exclusión social que impera en este barrio humilde no hará más que aumentar. “Se trata de un barrio con una bolsa de pobreza y miseria estructural”.

MONTSE GIRALT

miles de euros. Muchos se preguntan para qué sirven. Total: que les pagamos a profesionales para que hagan una ruta de arte urbano; pero los grafitis de los vecinos no tienen nada que ver”. Es delante de uno de esos muros, pintados por la gente del barrio, donde hacemos la segunda parada. Camarón, Carmen Amaya, la rueda gitana, una crítica a los fondos buitres. Y una referencia al primer equipamiento del barrio, en el lugar donde estuvo. “En este edificio estuvo la primera parroquia y la primera escuela cuando no había ningún servicio”.

Las vías del tren, frontera natural

Según cruzas las vías del tren y te acercas a la Gran Vía, “subes de clase social en cuestión de minutos. La zona de Santa Eulalia y los barrios que tocan a la Gran Vía están revitalizándose”, explica la periodista a *El Quinze*. Antes de cruzarlas, sin embargo, destaca una nave industrial abandonada. “Allí viven unas 60 familias desde hace dos años. Hay menores, pero el Ayuntamiento no hace nada”. Si alzas la vista, se ve un bloque de pisos de nueva construcción. Hay una piscina en el tejado. “Esto forma parte de un plan urbanístico que quedó paralizado por la crisis. L'Hospitalet cada vez se parece más a algunas ciudades de América Latina, en las que conviven pobreza y riqueza. Esto genera rabia”.

Salimos de los Bloques Florida y nos dirigimos hacia uno de los puntos neurálgicos del barrio: el Mercadona, situado en la avenida Primavera. “El Mercadona está dentro del mercado municipal y lo ha matado. En los puestos compramos cuatro gatos. Lo que vale un queso en la quesería sirve para alimentar a toda una familia durante tres días”. A veces, para saber cómo es un barrio solo hace falta ponerse en la puerta de un Mercadona y observar un rato.

En el parque hay unos bloques curiosos: unas casitas que parecen de otra época y que contrastan con el paisaje urbano que los rodea. Son las antiguas viviendas de los trabajadores de Fecsa, de ahí que el enclave sea conocido como los Blocs de la Llum. La eléctrica también pagó la parroquia. “Cuando estos bloques se construyeron, había gente que vivía en cuevas debajo de las vías. Que la fábrica te pusiese un piso era un lujo”.

A pocos metros, encontramos el CAP, en el Parc dels Ocellets. El equipamiento sanitario adolece de los mismos problemas que el barrio: demasiados pacientes y consultas pequeñas y apelotonadas. Fuera, han tenido que habilitar dos módulos Covid, en el mismo parque, porque dentro no había sitio. Sentados en una de las gradas, unos adolescentes con un altavoz atronador comen pipas a ritmo de reguetón. El Parc dels Ocellets es el más grande del barrio, pero eso no significa nada: los problemas se su-

“Todos los problemas que tenemos están relacionados con la falta de espacio”

Cruzas las vías del tren y te acercas a la Gran Vía, y “subes de clase social en cuestión de minutos”

Els psicòlegs reclamen més prevenció per cuidar la salut mental

Els professionals remarquen la importància d'atendre els més joves per evitar que esdevinguin pacients crònics. Per al nou pla integral demanen augmentar el nombre d'especialistes i reforçar la primària perquè els pacients rebin el tractament adequat

El president de la Generalitat, Pere Aragonès, conversa amb el president de la Federació d'Associacions de Veïns de Sabadell (FAVS), Manuel Navas, en una visita a l'Hospital Parc Taulí de Sabadell, el 25 de maig.

Paula Ericsson i Navarro
BARCELONA

La pandèmia ha posat de manifest la necessitat de cuidar la salut mental de les persones, ja que l'ansietat i la depressió es van disparar durant el confinament. Un any després, en què els intents de suïcidi en adolescents han augmentat un 27%, el president de la Generalitat, Pere Aragonès, va declarar fa unes setmanes que impulsaria un pla integral de salut mental i emocional. No és una idea nova, ja s'ha promociat en anteriors legislatures, però ha estat el primer president que, dies després d'accedir al poder, ha anunciat una voluntat política clara en aquest tema. Ara bé, què reclamen els professionals? Quines són les accions que calen per aconseguir una atenció integral?

Recursos per a les malalties greus

El psiquiatre i director de Salut Mental del Parc Taulí de Sabadell, Diego Palao, determina que el pla ha de ser una resposta per als problemes de salut mental, que afecten el 25% de la població, però sobretot per a les afectacions més greus, que representen el 3%. En aquest sentit, reclama que el pla inclogui totes les conselleries, no només Salut, i posa èmfasi en Treball i Empresa, Educació i Drets Socials. Per a la psicòloga clínica i directora de la Fundació Nou Barris, Carme Grifoll, és vital tenir en compte els condicionants socials i, sobretot en l'adolescència, evitar una

Aragonès visita el Servei de Salut Mental per a Infants i Joves de l'Hospital Parc Taulí.

“fragmentació” que aïlli del sistema les persones amb necessitats econòmiques.

L'atenció a la salut va més enllà de l'hospital, perquè patir una malaltia mental severa engloba el teu dia a dia, i si no es tracta adequadament, et pot expulsar de l'educació, el mercat laboral i la integració comunitària. Certs condicionants socials,

com la manca de recursos econòmics, educatius o emocionals, poden agreujar la malaltia mental, segons explica Grifoll. En el cas contrari, és a dir, que no pateixis cap desigualtat prèvia, tenir un trastorn mental pot fer que l'acabis patint. De fet, abans de la pandèmia, la taxa d'atur de les persones amb problemes de salut mental era del 61,9%, més del triple que la de la resta de la població (17,7%), segons la Fundació Salut Mental de Catalunya.

És per això que Palao reclama promoció de la inserció laboral i assegurar un habitatge a les persones vulnerables que ja no poder ser ateses per la seva família o que hagin perdut la casa. Hi ha programes de pisos per a persones amb problemes de salut mental, així com residències, però el mapa no està complet a Catalunya. “No hi ha una sola residència per a persones amb problemes de salut mental en tot el Vallès Occidental”, denuncia. En aquest sentit, explica que derivar els afectats a altres zones és contraproduent: “Si els envies a una residència lluny de les poques persones que coneixen, de les arrels que tenen, gairebé empitjorem la situació”. Per als pacients amb malalties més greus, com pot ser l'autisme, demana fer intervencions en l'educació de les escoles, ja que cada cas és

“Al Vallès Occidental no hi ha cap residència per a persones amb problemes de salut mental”

La intervenció immediata en els casos lleus és la millor manera de no saturar els serveis

“A vegades el problema se soluciona si l'empresa té en compte la teva salut emocional”

ALBERT SEGURA-ACN

“Espanya és el segon Estat on es recreen més tranquil·litzants”

“Tenim sis psicòlegs per cada 100.000 habitants a Espanya; la mitjana europea és de 19”

“És important augmentar les places i reforçar els equips d’atenció primària”

Rafael Penadés, la intervenció immediata en els casos lleus és la millor manera de no saturar els serveis, i afegeix que a la llarga acaba sent “econòmicament rendible”. “Intervindrà sobre més persones en el primer moment, però després t’estalviaràs que moltes de les que has tractat es facin cròniques”, exemplifica. Exigeix reforçar la promoció de la salut amb mesures de prevenció, per no esperar que la persona estigui en fase avançada, i aconseguir que rep el tractament amb els mètodes adequats. Ara bé, remarca que “no s’hauria de fiar tot als psicòlegs”, i reivindica la necessitat de fer accions de forma integral. “Reclamo i reivindico el nostre paper, però a vegades el problema se soluciona si l’empresa et posa unes condicions que cuidin la teva salut emocional, com ara permetre la conciliació”.

diferent, i si es fa l’acompanyament pertinent, els joves es poden desenvolupar sense tenir tutela al llarg de la seva vida.

Prevenió i educació

Per evitar xifres com les de l’augment del 27% d’intents de suïcidi en adolescents, cal cuidar la salut mental des del principi. Per fer-ho, Grifoll reclama que el pla s’ha d’actualitzar i ha de tenir en compte les necessitats dels joves, perquè els sigui més fàcil i natural accedir a aquests serveis, ja que en moltes ocasions no hi accedeixen perquè se senten jutjats, tenen vergonya o, fins i tot, pensen que s’ha de pagar per tenir atenció psicològica. “Cal posar al centre de la política què es necessita per entendre’ns i joves, i desenvolupar models nous perquè la realitat del moment no és la de fa 20 o 25 anys”, remarca. Palao assegura que cal apropar-se als centres educatius i implementar accions específiques, com ara tallers de prevenció en escoles des de la perspectiva psicoeducativa, per ajudar els joves a enfrontar-se a la realitat i a gestionar millor les frustracions, ja que no saber-ho fer “té efectes suïcides provats”.

Pel psicòleg de l’Hospital Clínic de Barcelona i vocal de la Junta de Govern del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya

La saturació dels serveis de salut mental provoca que les visites s’allarguin en el temps i no assegurin una constància en el tractament, cosa que fa que les persones que s’ho poden permetre passin a la consulta privada, o que se’ls derivi a la primària sense ser ateses per un especialista. “Si ho porta la primària, moltes de les afeccions emocionals acaben sent tractades amb fàrmacs. Espanya és el segon Estat on es recreen més tranquil·litzants”, destaca Penadés. Tot i que valora profundament la tasca que es fa des de la primària i recorda la seva precarietat i sobresaturació, lamenta que, com que els seus professionals no estan formats, no poden donar les indicacions adequades. “El clam més gran és la urgència que tenim perquè es contractin de forma immediata més professionals”, sentència Penadés. “Tenim sis psicòlegs per cada 100.000 habitants a Espanya, quan la mitjana europea és de 19. Ens falten uns 7.000 psicòlegs a tot l’Estat”, puntualitza.

“Les unitats d’hospitalització estan bastant al límit, però una unitat de psiquiatria no es pot improvisar”, lamenta Palao. En aquest sentit, afegeix que tampoc es pot improvisar la formació dels professionals de psicologia clínica –que necessiten quatre anys per fer el PIR, titulació necessària per poder treballar als centres públics–. “És important augmentar les places i també reforçar els equips d’atenció primària”. Penadés assevera que durant la pandèmia no s’han atès només malalties mentals, sinó que hi ha hagut sobretot “atenció del patiment”. “Si atenguéssim el patiment des del primer moment, podríem prevenir problemes de salut mental”, assenyala. Per fer-ho, torna a exigir que es reforci la formació a l’atenció primària i l’augment de psicòlegs.

ROGER SEGURA-ACN

Com cobrir les places a la sanitat pública

Per treballar a la sanitat pública com a psicòleg és imprescindible cursar el PIR (Psicòleg Intern Resident), però un dels problemes és que en l’actualitat no hi ha suficients aspirants per cobrir les places necessàries. Una de les alternatives que es debat dins de la professió és contractar psicòlegs generals sanitaris. Després del grau de psicologia hi ha l’especialització en psicologia clínica –el PIR– i un màster habilitador, que és el de psicòleg general sanitari, però que t’habilita per treballar a la pública. “Hauríem de saber què tenim i què volem fer”, assenyala Penadés. En aquest sentit, considera que el sector ha de demanar al Departament de Salut que augmenti el nombre de places de PIR i que es creïn noves especialitats, entre elles l’especialització en psicologia clínica infantil i juvenil. “Només hi ha una especialitat, i medicina en té 40”, denuncia. “La psicologia clínica infantil i juvenil requereix un grau d’especialització molt gran, que ara fa molta falta”, reclama.

AINOA BLAYA-ACN

Consulta del Servei de Psiquiatria, Salut Mental i Addiccions del VHIR, el 2018.

Una avalancha submarina que interrumpió la comunicación

Fue la mayor registrada hasta la fecha y afectó al oeste de África. Un análisis científico explica lo que pasó en el largo cañón en la desembocadura del río Congo, donde se rompieron dos cables en 2020

Malen Ruiz de Elvira
MADRID

El río Congo es uno de los más caudalosos del mundo y arrastra grandes cantidades de arena y barro. Sin embargo, estos sedimentos no han formado un delta, como suele suceder en los ríos. Esto se debe a que poco antes de su desembocadura, en el mar Atlántico se inicia un largo y sinuoso cañón submarino que canaliza los sedimentos mar adentro y en el que se producen a menudo avalanchas espectaculares que nadie ve.

Lo que sí se nota, ahora que los cables submarinos en el fondo del mar son la principal vía de comunicación mundial, es su efecto sobre ellos en casos en que estos fenómenos son especialmente intensos. Es lo que sucedió cuando el 14 de enero de 2020 y los días posteriores se vieron muy afectadas las comunicaciones entre Nige-

ria y Sudáfrica debido a la avería de dos cables submarinos que atravesaban el cañón. Los cables se repararon pronto, porque hay una flota de barcos continuamente disponibles para solucionar estos accidentes, debido al peso económico del sector, pero solo ahora se puede saber lo que pasó, gracias a los datos obtenidos por científicos de varios países.

La historia que cuenta el análisis de los datos recuperados de los sensores que había situado el consorcio Congolobe en el área es la de una avalancha enorme de sedimentos, la mayor medida nunca, que duró dos días al menos y que se llevó por delante todo lo que encontró, incluidos los cables, que no habían tenido problemas en los anteriores 19 años.

En realidad no se llama avalancha, ya que en términos científicos el flujo de sedimentos por el fondo del mar es una corriente de turbidez, explican los investigadores de muchas instituciones, entre ellos el instituto francés Ifremer, la Universidad de Durham británica y organismos de la República Democrática de Congo y de Angola.

En su informe, que todavía no se ha publicado en una revista científica, se explica que los sensores situados a lo largo del cañón submarino del Congo –cuyo anclaje también se rompió– han revelado que el sedimento se internó hasta 1.100 kilómetros en el océano, la mayor distancia medida hasta ahora para un fenómeno de este tipo. La velocidad de la corriente aumentó de 5 a 8 metros por segundo del 14 al 16 de enero a lo largo del cañón. “La velocidad aumentó gradualmente. Como erosiona el fondo marino en su avance, recoge arena y barro, lo que hace que el flujo sea cada vez más denso y más rápido”, ha dicho Peter John Talling, de la Universidad de Durham, en la BBC.

El origen del fenómeno está, según el análisis, en una devastadora inundación por lluvias en el río Congo, un fenómeno extremo que se registra una vez cada 50 años y que alcanzó la desemboca-

El origen del fenómeno fue una devastadora inundación por lluvias en el río Congo

En el cañón submarino que lleva los sedimentos mar adentro, la velocidad aumentó gradualmente

Según los sensores, la avalancha duró dos días y se llevó por delante todo lo que encontró

dura el 30 de diciembre. Sin embargo, pasaron dos semanas sin efectos visibles, y esto se achaca a que lo que detonó la corriente fue la combinación de la llegada de la gran masa de lodo con mareas vivas especialmente fuertes.

En todo caso, para el sector de los cables submarinos los nuevos datos sobre estos fenómenos extremos son especialmente interesantes, porque los efectos pueden notarse incluso meses después, como así sucedió en este caso cuando en marzo de 2020 se volvió a romper uno de los dos cables afectados en enero.

Igual que en tierra, el fondo del cañón se moldea por erosión de forma variable, según la circulación del fango y la inclinación de cada tramo, y hay puntos más sensibles a la corriente donde se pueden iniciar avalanchas desastrosas para los cables. Al planificar la ruta de los cables, estas zonas se deben evitar, explican los investigadores. Para ello es necesario conocer la orografía de este cañón en particular y de otros en general antes de tender un cable, por lo que estos trabajos son un buen ejemplo de una combinación de investigación básica e investigación aplicada.

Un área única en el mundo

El proyecto Congolobe estudia un área de 2.500 kilómetros cuadrados de entre 4.700 y 5.100 metros de profundidad, situada a unos 800 kilómetros de la desembocadura del Congo. Es un área sedimentaria única en el mundo, alimentada por el cañón a través de las corrientes de turbidez. El cañón tiene 280 kilómetros de longitud y sus paredes alcanzan los 1.100 metros de altura, con una anchura máxima de unos 15 kilómetros y un trazado sinuoso. Es de los mayores accidentes geográficos de este tipo en el mundo y es todavía un gran desconocido, y lo seguiría siendo si no existieran los cables submarinos, las arterias de las comunicaciones globales.

Representación topográfica del cañón submarino del Congo, en la costa occidental africana.

EE.UU.-UE

Estrangular al dragón

Àngel Ferrero

La gira europea del presidente estadounidense trató más de China y Rusia que de Europa. Algunos analistas creen que la UE ha perdido la oportunidad de emanciparse de Washington

El Boeing 747-200B del presidente estadounidense aterrizó la semana pasada en la base que las fuerzas aéreas de Reino Unido tienen en Mildenhall antes de trasladarse a Cornualles, donde el resto de dirigentes del G7 esperaban a Joe Biden como una especie de héroe solar que descendía de los cielos a lomos de su caballo blanco para salvar al continente. Sería mejor para todos si esta comparación fuese un exceso retórico del autor. Pero no lo es. “La confianza ha vuelto al G7”, escribió la presidenta de la Comisión Europea, Ursula von der Leyen, en su cuenta de Twitter, al agregar: “Nuestros puntos de vista, valores e intereses están alineados”.

Con qué fin, lo leíamos el miércoles 9 de junio en un artículo en el diario *The Guardian*: “El tema que une la gira europea de Joe Biden de esta semana es un país que no participará en ninguna de las reuniones y que puede que ni siquiera se mencione en los comunicados finales: China”. Unos días antes, el presidente de EE. UU. había publicado un artículo en *The Washington Post* en el que dividía el mundo entre “democracias” y “China o cualquier otro” —“China or anyone else”—, un cajón de sastre en el que sobresale, como unas tijeras afiladas, Rusia. “Para ganar —continuaba el rotativo

británico— el presidente cree que el campo democrático tendrá que demostrar una mayor cohesión y ambición en respuesta a los problemas más importantes del mundo, los más importantes de ellos el cambio climático y la pandemia”.

Cómo puede hacerse frente a problemas de semejante envergadura como el cambio climático y la pandemia sin la participación de un país que posee oficialmente la segunda economía del mundo y es el primero en términos de población, es una cuestión que algunos prefieren no plantearse, pero que resulta inevitable. Como Biden, a diferencia de San Jorge, no puede matar al dragón, todo lo que le queda es estrangularlo. Pero los brazos del Tío Sam se quedan cortos, así que se precisa el concurso de sus socios europeos: el resultado se llama *Build Back Better World* (B3W) y se pretende una alternativa a la Iniciativa de la Franja y de la Ruta impulsada por Beijing y popularmente conocida como “nueva ruta de la seda”. El economista alemán Wolfgang Münchau señalaba en *EuroIntelligence* el problema de esta iniciativa: “Parece que los líderes del G7 no saben dónde localizar esta iniciativa: Alemania, Francia e Italia presionan

para renovar actividades en África, mientras EE. UU. quiere que el foco sea en América Latina y Asia, y Japón llama a que se centre en la región del Indo-Pacífico”.

Poco antes del encuentro, Eric Bonse pronosticaba desde las páginas del *Taz* alemán que “en los próximos días seremos testimonios de un extraño espectáculo: un presidente estadounidense que mientras se encuentra en Europa tiene su cabeza desde hace tiempo en China, y unos políticos europeos que están fuera de su tiempo y siguen soñando con unos Estados Unidos que ya no existen”. Para este analista, en la cumbre del G7 no se haría más que “jurar y perjurar por los valores comunes y hablar los unos con los otros, pero sin escucharse”. Bonse recordaba cómo “el distanciamiento entre EE. UU. y Europa había comenzado con Barack Obama”, y que con “Trump podía palparse”, pero que, “a pesar de todo, la UE no ha escuchado esta llamada de atención y ha perdido la oportunidad de emanciparse de EE. UU.”. Es más, el presidente del Consejo Europeo, Charles Michel, anunció “bombásticamente” a finales de 2020 la intención de firmar un “pacto fundacional” con Washington, y Von der Leyen hizo lo propio hablando de una “nueva asociación transatlántica”.

Es inevitable plantearse cómo hacer frente a la pandemia o al cambio climático sin China

Para Bonse, los políticos europeos siguen soñando con unos EE. UU. que ya no existen

Biden, portada de la revista ‘Time’

Polémica por la portada del semanario *Time* con Biden con gafas de aviador y el presidente ruso reflejándose en ellas. “El retrato de un tío duro de la guerra fría, como un héroe de Tom Clancy, busca apoyarlo en su negociación de muchos de los temas que Trump trató en Helsinki, donde los mismos medios lo presentaron como un títere de Putin”, comentó el periodista estadounidense Max Blumenthal. “También es una muestra de las fantasías belicistas de los mediocres comentaristas liberales”, añadió.

El convidado ausente de la cumbre se expresó por boca del portavoz de la embajada china en Londres: “Los tiempos en los que las decisiones globales las dictaba un pequeño grupo de países son cosa del pasado”, afirmó en declaraciones recogidas por el alemán *Junge Welt*. Beijing, siguió, es de la opinión que todos los países, “sean grandes o pequeños, fuertes o débiles, ricos o pobres, son iguales”, y que las cuestiones de política internacional “han de ser tratadas en debates con todos los países”.

Después de presentar sus brazos para estrangular al dragón, el héroe se desplazó hasta Ginebra para enfrentarse al oso en Villa LaGrange, a orillas del lago Lemán. Como es sabido que el plantígrado es menos escurridizo que el dragón, aquí el Tío Sam puede arremangarse para lidiar con la bestia él solo: el 11 de junio el Pentágono anunció, como muestra de buena voluntad antes del encuentro con Vladímir Putin, el envío de un paquete de ayuda 150 millones de dólares al ejército de Ucrania.

El presidente norteamericano Joe Biden y el resto de dirigentes del G-7 en la cumbre celebrada en Cornualles (Reino Unido).

Archivos policiales y opacidad para identificar activistas

La defensa de 13 estudiantes encausados por presuntos delitos de desórdenes públicos y daños denuncia que las identificaciones se hicieron siguiendo un perfil ideológico. Algunos abogados señalan que hace falta investigar con qué margen los Mossos d'Esquadra almacenan información sobre miembros de los movimientos sociales

Un dispositivo de los Mossos d'Esquadra en el barrio de Sant Josep Obrer de Reus.

Maria Rubio
BARCELONA

De Irene disponíamos de imágenes previas y por eso yo mismo la voy a detener”. Así reconocía un agente de los Mossos d'Esquadra que el cuerpo policial cuenta con un archivo de imágenes para cotejar la identidad de 13 estudiantes, encausados por presuntos delitos de desórdenes públicos y daños en una manifestación estudiantil. Ninguno de ellos fue identificado por la Policía durante la protesta, convocada para pedir la rebaja de las tasas universitarias, por lo que los abogados se preguntan cómo llegaron a sus nombres. Esta no es la única vez en que Mossos ha dejado entrever que cuentan con un banco de datos con nombres de activistas y militantes de organizaciones políticas.

“Nos sorprendió el descaro con el que reconocían que habían consultado diligencias policiales por *actos similares*”, explica uno de los abogados de los estudiantes, Xavier Monge, de la organización antirepresiva Alerta Solidaria. Se referían los Mossos a la ocupación meses antes de la Secretaria d'Universitats por el movimiento estudiantil, pero también a las protestas vecinales contra el plan Caufec, las movilizaciones contra el autobús transfobo de la ultraderechista Hazte Oír o la entrada de la sede del PP convocada por la organización Arran en 2017 en defensa del referéndum del 1-O. Incluso en una ocasión un agente justificó el reconocimiento de dos acusados por televisión en una de estas protestas.

“Este concepto de *actos similares* es peculiar. ¿Qué tienen que ver el Caufec o el PP con la protesta? ¿Con qué criterio guardas todo esto? Pues con el de reprimir la disidencia política y unas organizaciones concretas”, opina Monge. El abogado explica que, para abrir diligencias contra una persona en una manifestación, lo adecuado se-

Monge: “Reconocían que habían consultado diligencias policiales por actos similares”

“Si fue el instructor quien pasó los nombres, es una investigación prospectiva”, agrega

Salim B.: “Tenemos la sensación de que nos persiguen por militar donde militamos”

ría hacer una identificación en el lugar de los hechos e incluso sacar imágenes durante la movilización. Dado que en el caso de los estudiantes no fue así, la defensa preguntó cómo habían llegado a sus nombres: “El mosso instructor señaló que habían sido sus subordinados quienes los habían identificado, mientras que ellos señalaban al instructor o decían no recordarlo. Si fue el instructor quien pasó los nombres, se trata de una investigación prospectiva: no tengo hechos delictivos que quiero investigar, tengo autores a los que quiero encausar, y busco hasta encontrar”.

Una práctica habitual

Esta no es la primera vez que activistas se encuentran con identificaciones que apuntan al almacenaje de imágenes. También les ocurrió a ocho jóvenes que participaron de un Primero de Mayo en 2016 a los que condenaron por un delito de daños con multas que suman 24.000 euros entre todos. “No nos identificaron durante la movilización, pero dicen que nos monitorizaron las redes sociales”, explica Salim B. Durante su juicio, de nuevo, los Mossos afirmaron haber relacionado las imágenes de uno de los acusados con otras anteriores, y que luego encontraron al resto de encausados mediante sus vínculos por redes sociales y *likes* en páginas de contenido político. “Tenemos la sensación de que nos persiguen por militar donde militamos”, dice Salim.

Esta impresión es compartida por los estudiantes, tal como explica Alba Monfort, una de las encausadas: “Parece que querían perseguir nuestras militancias en el Sindicat d'Estudiants dels Països Cata-

Manifestación de estudiantes por la calle Pelai de Barcelona, el pasado mes de mayo.

Monfort: “Parece que querían perseguir nuestras militancias en el SEPC y en asambleas”

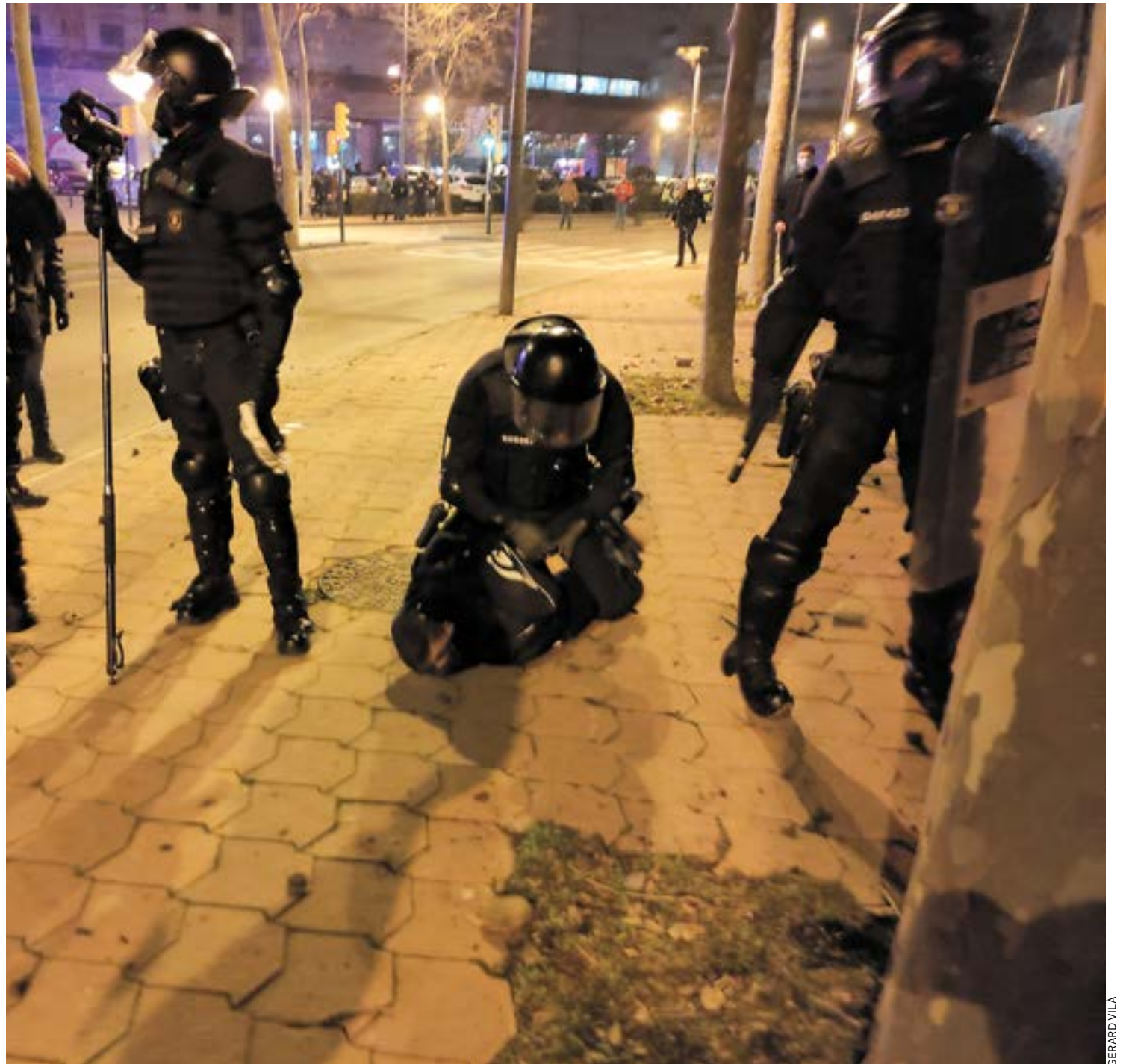
Si ya se han exigido responsabilidades o el delito ha prescrito, los datos deben cancelarse

lans (SEPC) y en las asambleas de facultad”. Monfort no entiende cómo la identificaron a ella: “Dicen que accedieron a un perfil de Facebook, pero tampoco especifican cuál. Y, si me buscaron, es que tenían mi nombre. Ni me han identificado, ni tengo antecedentes penales. No debo constar en ningún registro, en principio”.

Monge recuerda también el caso de los 16 encausados en 2008 por quemar una fotografía del rey en Girona, cuyas identificaciones fueron puestas en duda, o el que fue aún más polémico, el de los jóvenes encausados en la huelga general de 2012 cuyas fotos fueron expuestas en una web creada por la conselleria de Interior dirigida por Felip Puig para que la ciudadanía los identificara. Otro episodio fue en 2013, cuando Anonymous filtró 38 documentos elaborados por el Centre de Seguretat de la Informació a Catalunya (Cesicat), donde estan registradas los movimientos de una serie de activistas por las redes sociales, entre los cuales estaba también Monge: “Mossos encargó una monitorización de perfiles abiertos en las redes sociales con criterios políticos”. Algunas de las personas monitorizadas fueron el exdiputado de la CUP David Fernández, el fotoperiodista Jordi Borràs o la exmiembro de la mesa por ERC Anna Simó. Fue a causa de este escándalo que el actual vicepresidente del Govern, Jordi Puigneró, pasó a dirigir esta institución.

Reglamento con mucho margen

¿Qué información puede almacenar la Policía? Según la IRP/435/2009 sobre ficheros policiales “que contienen datos de carácter personal”, Mossos está autorizado para contar con un “sistema de información de la Policía de la Generalitat de personas físicas” (SIP FP) con finalidades tales como “gestionar las actividades relevantes para la seguridad ciudadana” o “prevenir las infracciones penales”. La lista de posibles afectados es muy amplia, y no solo cubre aquellos incluidos en atestados policiales o en un procedimiento penal: también aquellos “sobre los que existan intereses policiales en vigor” o “relacionados con información de interés policial”. Ningún responsable de los Mos-

Mossos d'Esquadra detienen a un joven durante las movilizaciones por la entrada en prisión del rapero Pablo Hasél, en febrero.

sos ha querido comentar los hechos constatados en este reportaje, por lo que *El Quinze* no ha podido recoger su posición.

Fuentes de la Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) aseguran que la Policía solo puede recoger la información necesaria para la investigación de un delito o cuando “haya un peligro real para la seguridad pública”. En el caso de que se trate de “categorías especiales de datos”, como son la afiliación sindical o la ideología, hace falta que se trate de “una investigación concreta”. Además, los datos solo se podrán conservar mientras sean necesarios para la investigación: “Se deben cancelar si ya se han exigido responsabilidades, si ha habido una sentencia absolutoria o si ha prescrito el delito”. Este precepto cambiará el próximo 17 de junio con la nueva ley orgánica 7/2021,

Dificultades para identificar policías

La abogada del centro de derechos humanos Irdia Laura Medina apunta que durante los juicios nunca se aclara qué datos conserva la Policía: “Ni los abogados ni nadie acabamos de tener claro qué información se está almacenando”. Esta abogada destaca el contraste que existe entre la facilidad para identificar activistas y lo difícil que se hace para ellos identificar Mossos d'Esquadra cuando se investigan abusos: “Cuando se trata de malas praxis, no saben nada. No sé si es más grave que no quieran aportar la información o que no la registren”.

que establecerá un periodo máximo de 20 años de conservación, a menos que haya investigaciones abiertas.

En cuanto a las imágenes obtenidas con sistemas de videovigilancia, la APDCAT asegura que tan solo se pueden conservar durante un mes, a no ser que haya una investigación abierta, algo que no casa con el caso de los estudiantes, así como tantos otros. “Se debe justificar cómo se llega de una imagen a otra, y a un nombre, y a una identificación”, algo que según Monge no siempre se hace. Por eso, recomienda a todo el mundo tramitar la cancelación de registros policiales y penales, ya que el cuerpo policial no siempre cumple con la obligatoriedad de borrar los datos tanto si se ha pasado por un proceso judicial como si, simplemente, alguna vez se ha recibido una multa.

Escoles que treballen per obrir la porta de tots els 'armaris'

Oferir més referents, abordar l'educació sexual des d'una mirada més àmplia o treballar per generar espais segurs són alguns dels reptes dels centres que volen tenir un projecte educatiu inclusiu amb la diversitat sexoafectiva i de gènere

Sandra Vicente
BARCELONA

Fins que vaig tenir 15 anys no vaig saber què era que t'agradessin les noies. No m'havien explicat mai què volia dir ser lesbiana, i l'únic que en sabia eren coses dolentes. Quan vaig descobrir que la meua sexualitat no era normativa, va ser un trauma. Un trauma pel qual cap nena no hauria de passar". Qui parla és la Katy Pallàs, que explica la invisibilització que ha patit la seva orientació sexual a les aules: ja fos quan era una nena o quan hi va tornar, anys més tard, com a mestra. L'homofòbia encara acompanya el professorat, que sent que s'ha d'amagar. "De vegades costa que l'entorn ens accepti, i hem d'obviar les nostres parelles de les converses, evitant, per exemple, parlar de què hem fet el cap de setmana", assegura.

Per Pallàs, que també és presidenta de la FLG-Associació de Famílies LGTBI, que el professorat no pugui sortir lliurement de l'armari suposa una "pèrdua irreparable de referents per a l'alumnat". Aquesta mancança de miralls en la diversitat afectivo-sexual i de gènere entre els adults propers es retroalimenta amb l'absència de personatges obertament gais, lesbianes o trans entre els que s'estudien al currículum. La història està plena de noms d'homes, la majoria blancs i heterossexuals. Però fins i tot quan aquests personatges cèlebres eren homosexuals es tendeix a amagar aquesta part de la seva vida. "És impossible estu-

Una nena de l'escola Sant Felip Neri ensenya en Brownie, un nino que no té gènere i que llueix els colors de la bandera del col·lectiu LGTBI.

Un mural sobre la igualtat a l'escola Sant Felip Neri de Barcelona.

Katy Pallàs: "Les infàncies LGTBI estan revolucionant el món educatiu"

"Encara cal dir clar que Lorca era gai; si no ens anomenen, deixem d'existir", manté Pallàs

"Ser LGTBI no és una opció; una criatura ho serà encara que no li'n parlem", afegeix

diar la poesia de Lorca sense deixar clar que era gai. Hi ha qui creu que obviar el fet que era homosexual vol dir que s'ha normalitzat la seva orientació, però res més lluny d'això", explica Katy Pallàs.

"Cal que se'ns visibilitzi amb una etiqueta, per després normalitzar la diversitat. Si no ens anomenen, deixem d'existir", assegura. La visibilització és, doncs, una de les eines primordials del col·lectiu que, entre altres coses, fa anys que lluita perquè els formularis i les comunicacions de les escoles siguin més inclusius. Substituir el "pare/mare" per "famílies" va ser un dels primers gestos que l'escola Sant Felip Neri de Barcelona va dur a terme, ja el 2015, per "donar resposta a una tipologia de famílies que no estaven sent ateses com ho haurien de ser. Estàvem obviat tota una realitat", reconeix Anna Regàs, directora del centre.

La professora explica a classe un conte protagonitzat per un osset trans.

Aquesta escola va ser la precursora, ara fa sis anys, de la xarxa d'Escoles Rainbow, que aglutina centres de Barcelona que treballen amb una perspectiva inclusiva i transversal la diversitat afectivosexual i de gènere. De la mà de la FLG es va crear aquesta xarxa, que ofereix formació i recursos a escoles que tenen la voluntat de ser més inclusives i respectuoses. Així, la FLG facilita consells, tallers o lots de llibres per a totes les edats que tracten i visibilitzen tot tipus de famílies, cossos, orientacions i maneres de ser. D'aquesta manera, es convida a repensar els formularis, les agendes escolars, les festivitats que se celebren i els referents que es proporcionen a l'alumnat, per oferir un salt qualitatiu en l'atenció.

“Sovint, quan es parla de *diversitat*, tendim a entendre-la com a *diferència*. Nosaltres hem apostat pels referents positius, per

tractar la diversitat com una opció vàlida, no com l'excepcionalitat que ha de ser integrada en la normalitat”, explica Regàs. Així, a l'escola Sant Felip Neri s'ha apostat per un tractament de la diversitat afectivosexual i de gènere fugint de la postura reactiva. I és que l'error que cometen alguns centres, segons opina Pallàs, és parlar de diversitat només quan hi ha diversitat. “Els nens i nenes tenen dret a conèixer totes les opcions i a saber que són vàlides. Les infàncies trans i homosexuales estan transformant el món educatiu, i pensar que si no en parlem no existeixen és una fal·làcia”, assegura.

Homofòbia liberal

Una de les primeres coses que va fer l'escola Sant Felip Neri quan va començar a treballar la diversitat va ser passar un qüestionari a l'alumnat i el claustre, elaborat

Laura Coll: “És un error no fer educació sexual fins a l'ESO: les criatures es palpen ja molt abans”

“Si s'aborda la diversitat quan se surt de l'armari, es problematitza l'experiència”, diu Coll

“L'heteronormativitat provoca que hi hagi lesbianes que no saben tenir sexe”, agrega

per la FLG, per identificar des d'on partien. “Allà vam veure el pes brutal que té l'homofòbia liberal”, recorda la directora. Aquest tipus de discriminació es caracteritza per estar a favor de la diversitat sexoaffectiva i de gènere, sempre que no es visibilitzi en excés. És per això que, segons Regàs, no hi ha més centres a la Xarxa d'Escoles Rainbow: “Hi ha qui es posa les mans al cap i pensa que només fem que parlar de sexualitat i que incitem els infants a tenir sexe i a fer-se gais, lesbianes o trans”, explica la directora, amb un riure resignat.

Tant des de la FLG com des de Sant Felip Neri reconeixen que s'han trobat reticències amb alguns claudres i famílies a l'hora de plantejar un projecte de centre inclusiu. “Però aquesta negació ve del desconeixement i la ignorància. Un infant no es farà LGTBI perquè li expliquis que hi ha gent que és gai. Ser LGTBI no és una decisió, ho seran tant si en parlem com si no. Els escoltem o no. L'únic que podem decidir nosaltres és si els estalviem un patiment innecessari”, afirma Pallàs. L'homofòbia liberal, doncs, amaga la diversitat sota la catifa fins que ja no hi ha més remei que abordar-la. Però llavors ja és massa tard. “Si només parlem de diversitat quan un alumne surt de l'armari, problematitzem la seva experiència, i és molt greu per a un jove que la seva sexualitat no estigui representada enlloc”, opina Laura Coll, cofundadora de la cooperativa Mandràgores, que realitza sessions d'educació sexual amb perspectiva feminista a centres educatius.

Coll explica que parlar sense tabús sobre la sexualitat, generant espais segurs, dona lloc que es mostrin les conseqüències d'aquesta invisibilització. “Hi ha noies lesbianes que no saben com tenir sexe. No tenen referents i no saben a qui preguntar”, explica. D'aquesta manera, la vergonya i els prejudicis no venen només dels altres, d'aquella part de la societat que no entén una manera de viure fora de l'heteronor-

mativitat, sinó que la culpa prové d'un mateix. “Si les pel·lícules, les cançons, els currículums o els nostres adults de referència no són diversos, és molt difícil que es vegin a si mateixos com a persones que poden desitjar o ser desitjades. Si la diversitat de cossos, de gènere o d'orientació no es mereix que ens la mostrin sent estimada, com volem que els joves se sentin segurs i lliures?”, es pregunta Coll.

Tots aquests missatges que ens llença la cultura i la societat s'enquisten i, per això, a Mandràgores asseguren que l'educació sexual hauria de començar molt més aviat. Normalment aquestes sessions són dissenyades pels mateixos centres com volen i poden, i sovint estan planificades per a tercer d'ESO, el moment en què suposadament neix el despertar sexual. “Però les criatures es palpen, es masturben, s'auto-exploren i es descobreixen molt abans, durant la primària i l'escola bressol”, explica Coll. El sexe, tanmateix, continua sent un tabú, inclús quan es tracta des de l'heteronormativitat. “Diem als joves que han de tenir por dels embarassos i de les ITS, deixant de banda totes les pràctiques sexuals i orientacions que no impliquen aquests riscos. Enfoquem l'educació sexual des de la por i la culpa, perquè el sexe encara ens fa por als adults”, apunta Coll.

Per això a Mandràgores recomanen que, a l'hora d'abordar la diversitat a l'aula, el primer pas és que les persones adultes es donin “l'oportunitat de revisar-se i trencar tabús. Treballar amb joves obliga a estar en constant desconstrucció”. Igualment opina Anna Regàs, que reconeix que és el claustre qui aprèn dels alumnes, cada cop que mencionen un nou tipus de relació que mai no havien sentit. “Oberetes, tancades, lliures, poliamoroses, asexuals... El món canvia constantment, i els adults pensem que ho sabem tot, i no és així. Per nosaltres és un simple aprenentatge, però per a moltes persones, d'això els en depèn la felicitat. No som conscients dels privilegis que tenim”, conclou Regàs.

Un conte que explica una relació gai.

EL QUINZE

de **Público**

PUNTUALS, PROPERES I POPULARS

Biblioteques

BARCELONA

Bib. Ateneu Barcelonès
Bib. Barceloneta-La Fraternitat
Bib. Bellvitge
Bib. Bon Pastor
Bib. Camp de l'Arpa-Caterina Albert
Bib. Can Rosés
Bib. Canyadó i Casagemes-Joan Argenté
Bib. Canyelles
Bib. El Carmel-Juan Marsé
Bib. Clarà
Bib. El Clot-Josep Benet
Bib. Collserola-Josep Miracle
Bib. Les Corts-Miquel Llongueras
Bib. Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles
Bib. Fort Pienc
Bib. Francesc Candel
Bib. Francesca Bonnemaison
Bib. Gòtic-Andreu Nin
Bib. Guinardó-Mercè Rodoreda
Bib. Horta-Can Mariner
Bib. Ignasi Iglésias-Can Fabra
Bib. Jaume Fuster
Bib. Joan Miró
Bib. Nou Barris
Bib. Poblenou-Manuel Arranz
Bib. Poble-sec-Francesc Boix
Bib. Ramon d'Alòs-Moner
Bib. Les Roquetes
Bib. Sagrada Família-J. M. Ainaud de Lasarte
Bib. La Sagrera-Marina Clotet
Bib. Sant Antoni-Joan Oliver
Bib. Sant Gervasi-Joan Maragall
Bib. Sant Martí de Provençals
Bib. Sant Pau-Santa Creu
Bib. Trinitat Vella-José Barbero
Bib. Vallcarca i els Penitents-M. Antonieta Cot
Bib. Vapor Vell
Bib. Vila de Gràcia
Bib. Vilapicina i la Torre Llobeta
Bib. Zona Nord

ABRERA

Bib. Josep Roca i Bros

AIGUAFREDA

Bib. Lluís Millet i Pagès

BADALONA

Bib. Can Casacuberta
Bib. Llefià-Xavier Soto
Bib. Lloreda
Bib. Pomar

BADIA DEL VALLÈS

Bib. Vicente Aleixandre

BALSARENY

Bib. Pere Casaldàliga

BARBERÀ DEL VALLÈS

Bib. Esteve Paluzie

CASTELLDEFELS

Bib. de Castelldefels-
Ramon Fernández Jurado

CERDANYOLA DEL VALLÈS

Bib. Central de Cerdanyola

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Bib. Marta Mata
Bib. Sant Ildefons

ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Bib. Central Pare Miquel

GAVÀ

Bib. Josep Soler Vidal
Bib. Marian Colomé

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Bib. La Bòbila
Bib. La Florida
Bib. Josep Janés
Bib. Santa Eulàlia

EL MASNOU

Bib. Joan Coromines

MOLINS DE REI

Bib. Pau Vila

MONTCADA I REIXAC

Bib. Can Sant Joan
Bib. Elisenda de Montcada

Vallès Occidental

Baix Llobregat

MONTGAT

Bib. Tirant Lo Blanc

EL PAPIOL

Bib. Valentí Almirall

EL PRAT DE LLOBREGAT

Bib. Antonio Martín

PREMIÀ DE DALT

Bib. Jaume Perich i Escala

PREMIÀ DE MAR

Bib. Martí Rosselló i Lloveras

RIPOLLET

Bib. Ripollet

RUBÍ

Bib. Mestre Martí Tauler

SABADELL

Bib. Can Puiggener
Bib. del Nord
Bib. de Ponent
Bib. Els Safareigs
Bib. del Sud
Bib. Vapor Badia

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Bib. Font de la Mina
Bib. Sant Adrià

SANT ANDREU DE LA BARÇA

Bib. Aiguestoses

SANT BOI DE LLOBREGAT

Bib. Jordi Rubió i Balaguer
Bib. Maria Aurèlia Capmany

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Bib. Central Gabriel Ferrater
Bib. de Mira-sol-Marta Pessarrodona
Bib. de Volpelleres-Miquel Batllori

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Bib. Montserrat Roig

SANT JOAN DESPÍ

Bib. Mercè Rodoreda
Bib. Miquel Martí i Pol

SANT JUST DESVERN

Bib. Joan Margarit

SANTA COLOMA DE GRAMANET

Bib. Can Peixauet
Bib. Central de Santa Coloma de Gramenet
Bib. del Fondo
Bib. Singuerlin-Salvador Cabré

Distribució
gratuïta i
personalitzada.
Segmentació
territorial a l'àrea
metropolitana

40.000
exemplars
setmanals

Maresme

Barcelonès

Punts de recollida

Arc de Triomf
Bac de Roda
Badalona-Pompeu Fabra
Baix Llobregat
Barceloneta
Bellvitge
Can Vidalet
El Carmel
Catalunya
Ciutadella-Vila Olímpica
Mercat de Collblanc
Escola Industrial
Espanya
Fabra i Puig
Fondo
Fontana
Francesc Macià
Glòries
Horta
Hospital Clínic
Jaume I
Lesseps
Lluçmajor
Maria Cristina
Palau Reial
Palau Robert
Paral·lel
Passeig de Gràcia-Gran Via
Poblenou
Pubilla Casas
Rambla Catalunya-Rosselló
Rambla-Boqueria
Sagrada Família
Sagrera
Sant Adrià de Besòs-Joan XXIII
Sant Andreu
Santa Eulàlia-Torrassa
Sants Estació
Sarrià
Torrassa
Universitat
Ronda Universitat-Pelai
Vall d'Hebron
Virrei Amat
Zona Universitària

Un llibre fosc, un del Marroc i un altre contra el ‘bullying’

Lidia Penelo | Barcelona

Molt a favor
Diversos autors
Eumo Editorial • 192 pàgines • 18 €

Un pacte per la llengua

Si la difusió i l'ús del català és una qüestió que et fa ballar el cap, aquest llibre et resultarà molt útil. Coordinat per Enric Gomà, el llibre l'han escrit diversos professionals de la llengua, com Rudolf Ortega, Magí Camps o Maria Rodríguez, que presenten algunes propostes concretes per viure en català en tots els àmbits de la societat.

La mort a les seves mans
Otessa Moshfegh
Angle Editorial • 256 pàgines • 18,90 €

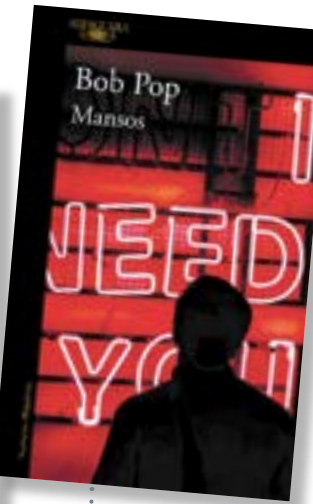
Intriga i comèdia negra

Si busques una novel·la negra que t'atrapi, aquest és el teu títol. L'autora, seguint l'estela magnètica de les trames d'Agatha Christie, ha teixit una història molt inquietant, i de vegades fins i tot cruel, protagonitzada per la Vesta Gul, una vídua solitària que no pot evitar enfrontar-se a les parts més fosques del seu passat.

Piedra, papel, tijera
Víctor Panicello
Comanegra • 178 pàgines • 15 €

Sobre l'assetjament escolar

Si el tema de l'assetjament escolar malauradament et toca de prop, aquest llibre és imprescindible. Escrit amb sentit crític, Víctor Panicello alerta de l'abast d'aquest tipus de ferides emocionals i ofereix eines per entendre determinades situacions, i també per desenvolupar la compassió i combatre la vergonya i la indefensió.

Una família
Toni Sala
L'Altra Editorial • 240 pàgines • 18 €

Turisme particular

Si t'agraden les novel·les de Toni Sala, aquest llibre on retrata el canvi econòmic i social produït pel turisme a la Costa Brava t'agradarà. Nét i fill d'hostalers, aquesta vegada Sala relata la història de l'hotel i l'hípica familiar on va créixer, i a banda de passar comptes amb els seus, evidencia els pros i contres de l'esclat del turisme.

Mansos
Bob Pop
Alfaguara • 128 pàgines • 16,90 €

La lluita homosexual

Si fa temps que segueixes a Bob Pop (Roberto Enríquez) i esperes amb ganes que s'estreni *Maricón perdido*, la sèrie on explica la seva vida, pots començar llegint *Mansos*, la seva primera novel·la, publicada el 2010 i ara recuperada per Alfaguara. Un relat lúcid i valent escrit amb el talent que el caracteritza.

El Marroc sensual
Aurora Bertrana
Rata • 230 pàgines • 18,50 €

Un viatge singular

Si tens ganes de viatjar, necessites aquest llibre. Es tracta de la crònica del viatge que Aurora Bertrana va fer al Marroc el 1935, durant el qual, a banda d'haver de bregar amb tipus que no entenien què feia una dona viatjant sola, va aconseguir establir vincles amb les dones musulmanes. Un retrat únic per passejar de Tetuan fins a Casablanca, passant per Xauen.

Cultura Agenda

Artistes de la companyia en les seves etapes inicials.

La Cubana celebra els seus 40 anys a Sitges

Judith Vives

L'any 1980, dos amants del teatre, Vicky Plana i Jordi Milán, van crear a Sitges una companyia teatral amb voluntat *amateur* i poques pretensions. Quaranta anys després, i amb més de 12.000 representacions al seu darrere, aquesta companyia és una de les més populars i reconegudes de l'escena teatral catalana: La Cubana.

Ara, la companyia celebra el seu 40è aniversari amb una gran exposició instal·lada al poble on La Cubana va néixer. "Si no haguéssim *mamat* Sitges des de petits, La Cubana no seria La Cubana", assegura Jordi Milán, director de la companyia. "Aquesta aventura va començar aquí, i tant el poble com la seva gent han estat el nostre principal pou d'inspiració", afegeix.

La mostra, de fet, s'ha inaugurat un any més tard per culpa de la pandèmia del coronavirus, que va obligar a ajornar-la. Per això s'ha titulat *La Cubana, 40+1 anys: un viatge del no-res fins al 2021*. Més que una exposició convencional, expliquen des de l'organització, serà una mostra immersiva on les sales i les terrasses de l'edifici es transformaran temporalment en un gran magatzem ple de records i curiositats.

La mostra proposa una *versió visitable* de la companyia, on el públic podrà descobrir l'univers de La Cubana a partir de les seves coses: escenografies, vestuaris, perruques, barrets, dentadures postisses, ulleres, cartells, retalls de premsa, fotografies,

premises, records i tot allò que han anat acumulant i fent servir als seus muntatges al llarg de tota la seva història.

L'exposició es completa amb activitats paral·leles gratuïtes que tindran lloc al Cinema Retiro i el Teatre Prado. Al Retiro, tots els dijous de juliol –a partir del dia 8– hi haurà projeccions dels capítols de la sèrie televisiva *Teresina S.A.* Al Prado, tots els dimarts de juliol, hi haurà projeccions audiovisuals de les obres teatrals que ha produït La Cubana. Les dues activitats són organitzades per les entitats culturals del municipi, la Societat Recreativa El Retiro i el Casino Prado Suburense, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sitges.

També Televisió de Catalunya participa en aquestes activitats. Els dissabtes al vespre, del 12 de juny al 3 de juliol, al Canal 33 es podran veure alguns espectacles de la companyia –*Gente bien*, *Campanades de boda*, *Cómeme el coco negro*, *L'Home natge al Paral·lel*–, i també alguns capítols de *Teresina S.A.*

Per a la ciutat de Sitges, l'exposició també destaca el caràcter artístic del municipi i posa en valor el seu llegat cultural. L'exposició comptarà amb totes mesures covid i, per tant, el seu aforament és limitat i en grup. Cada hora hi entraran 80 persones en grups de 20 i intervals de 15 minuts. Les entrades s'han de comprar prèviament.

DATA Fins al 26 de setembre
LLOC Centre Cultural (Sitges)
PREU 6 €

La intel·ligència artificial recrea el passat del Castell de Montjuïc

El Castell de Montjuïc repassa la seva història recent, i també la de Barcelona, a través de les noves tecnologies amb l'exposició *BCN, 1965-1975: una mirada des de la intel·ligència artificial*. Amb la muntanya de Montjuïc com a eix conductor, aquesta exposició proposa una visita a la capital catalana en els anys del tardofranquisme a través d'imatges d'arxiu. Les fotografies s'han classificat mitjançant un sistema d'exploració basat en la intel·ligència artificial.

En concret, la mostra recupera una època en la qual el Castell de Montjuïc acollia un museu militar i el pati d'armes, una estàtua equestre del dictador Franco; un període en què a la muntanya s'hi celebraven

curses de Fórmula 1, s'hi inaugurava un popular parc d'atraccions i s'aprovava el projecte de construcció de la Fundació Miró.

En aquest mateix període, els últims habitants de les barraques van ser real·lotjats en polígons d'habitatge a la perifèria de la ciutat. El moviment obrer participava en actes de mobilització popular en defensa dels drets i les llibertats dels treballadors, mentre la Policia franquista atacava amb brutalitat els manifestants de la fàbrica Seat, en una marxa pacífica l'octubre del 1971.

DATA Fins al 13 de febrer de 2022
LLOC Castell de Montjuïc (BCN)
PREU 5 €

L'exposició es basa en imatges classificades amb intel·ligència artificial.

Concert inspirat en la col·lecció Marès

El Museu Frederic Marès acull aquest diumenge un concert inspirat en les col·leccions del museu i organitzat en col·laboració amb estudiants i professors de l'Esmuc. La sessió es farà a l'Estudi-biblioteca de Frederic Marès, on es trobaran, imaginàriament, Frederic Marès i Frederic Mompou, per compartir les partitures originals que el músic va dedicar a l'escultor.

DATA 20 de juny
LLOC Museu Frederic Marès (BCN)
PREU 3 €

Gaudir dels detalls de Sant Pau

El Recinte Modernista de Sant Pau proposa, a partir d'aquest mes de juny, una original visita guiada titulada *Llum, colors i natura*, que permet descobrir racons inesperats i deixar-se enlluernar pels recursos formals i ornamentals que va utilitzar l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner en la decoració de l'espai, declarat Patrimoni Mundial per la Unesco l'any 1997.

DATA Fins al 27 de juny
LLOC R. M. Sant Pau (Barcelona)
PREU 12 €

Les interioritats de catorze museus

Els museus de Barcelona mostraran, aquest dissabte, les seves interioritats en el marc de la jornada In Museu. Aquesta iniciativa permet conèixer el funcionament de catorze centres de la ciutat. Aquests equipaments mostren les seves zones restringides, els fons de les col·leccions, els tallers de restauració, els arxius i altres espais. En aquesta cinquena edició s'hi incorporen el Museu d'Arqueologia i el Marítim. En total es faran 21 visites en 129 sessions i horaris variats.

DATA 19 de juny
LLOC Museus de Barcelona
PREU Gratuït amb reserva prèvia

Una retrospectiva de Núria Güell

El Centre d'Art Fabra i Coats acull una nova exposició retrospectiva de Núria Güell. Titulada *Tot ordre es vol pur*, la mostra és una retrospectiva atípica, en la qual l'artista reflexiona entorn del poder i les seves lleis morals, i ho fa convidant altres artistes a reinterpretar el seu treball al mateix temps que ella construeix noves propostes. A més, a la Fabra i Coats també es pot veure *La Transformació Sensible*, una mostra col·lectiva que qüestiona el concepte de bellesa.

DATA Del 19 de juny al 23 d'octubre
LLOC Fabra i Coats (Barcelona)
PREU Gratuït

Platges obertes amb control per la revetlla de Sant Joan

La revetlla de Sant Joan no se celebrarà amb cap acte específic, tot i que les platges de Barcelona i de l'àrea metropolitana –Badalona, Viladecans, Gavà, el Prat de Llobregat, Castelldefels i Sant Adrià del Besòs– estaran obertes aquella nit, a diferència de l'any passat, que es van tancar per controlar la pandèmia de covid-19.

Els municipis s'han reunit amb el Procicat i han pres aquesta decisió per absorbir el volum de gent que es preveu que sortirà al carrer per cele-

brar la tradicional revetlla de Sant Joan. També per valorar les mesures que cal prendre durant la revetlla. En aquest sentit, a les platges hi haurà dispositius de la Guàrdia Urbana per controlar els accessos a les platges. No s'hi podrà entrar amb begudes alcohòliques, ni aparells musicals, ni de tendes de companya.

DATA 23 de juny
LLOC Platges metropolitanas
PREU Accés lliure amb control

En marxa el Cruïlla XXS, nascut durant la pandèmia

Tot i que el festival Cruïlla se celebrarà, els seus organitzadors han decidit mantenir el Cruïlla XXS impulsat l'any passat per la pandèmia. Jordi Herreuela, director del festival, explica que aquest format permet oferir diferents propostes i arribar a nous públics. Comptarà amb Ana Torroja, Víctor Manuel, Ismael Serrano o Zoo, i una nit dedicada al trap català, amb 31 FAM, Pawn Gang i Flashy Ice Cream.

DATA Fins al 25 de juliol
LLOC Diversos espais de Barcelona
PREU En funció de l'espectacle

El cantautor Ismael Serrano.

El segon Berdache, el festival sobre gènere i identitat, a l'Hospitalet

El festival Berdache, el primer certamen sobre art, gènere i identitat, celebra aquest juny la segona edició a l'Hospitalet de Llobregat. Inspirat en la cita de Jorge Wagensberg "Canviar de resposta és evolució, canviar de pregunta és revolució", el festival vol qüestionar, comprendre i evolucionar el tema del gènere des del punt de vista de l'art. Després de la bona rebuda de la primera edició, el Berdache aposta aquest any per una programació amb grans noms i talents emergents que aborden qüestions vinculades al gènere. S'hi podran veure 11 propostes de teatre, música, dansa, arts visuals, poesia, intervenció escènica i *performance*. Com a novetat, incorpora propostes musicals i nous espais. També es manté l'espai virtual d'exhibició i adquisició d'obra d'artistes Berdache Viewing Room. La programació se sumará, a més, a la celebració del dia de l'Orgull a l'Hospitalet.

Entre els artistes convidats hi ha Brigitte Vasallo i Alba G. Corral, Las Bajas Pasiones, Simona, Mireia Calafell i Björt Runars, Flamenco Queer, Jorge Dutor i

Guillem Mont de Palol, Miquel Andrés, Eloi Martín i Març Llinàs comissariats per Miguel Missé, Ana Brenes, Personaje Personaje i Ken Pollet i els autors i protagonistes de *Tránsitos*: Mariana Percovich, David Teixidó, Delfina Martínez, Agustín Daulte, David Priego Vidda, Nico Conde, Sergio Satanassa i Nicole Avventurato.

DATA Del 19 al 28 de juny
LLOC Districte Cultural (l'Hospitalet)
PREU En funció de l'espectacle

Jorge Dutor y Guillem Mont de Palol.

ROCKERS AL PALAU ROBERT

Els jardins del Palau Robert acullen una exposició titulada *Rockviii*, que mostra fotografies de grans concerts de rock que s'han celebrat a Catalunya. Comissiónada pel Grup Enderrock, la mostra repassa quatre dècades de la història de la música en directe a Catalunya a través de l'objectiu del fotògraf Xavier Mercadé. El seu arxiu conté més d'un milió d'imat-

ges relatives a més de 14.000 concerts que han tingut lloc a casa nostra, de les quals se n'han seleccionat 300 que es poden veure en aquesta mostra. A les fotos hi surten grups nacionals, com Sau, Love of Lesbian, Sopa de Cabra o Rosalia, i internacionals, com Madonna, The Rolling Stones, Tom Waits o Elton John. Fins al 29 d'agost. Entrada lliure.

SOS sobre gel: els orfes de l'Skating Barcelona

El tancament de la instal·lació situada a l'Eixample deixa el Palau de Gel del Barça com l'única pista de l'àrea metropolitana. A Catalunya només n'hi ha dues més: a Puigcerdà i a la Vall d'Aran

Cugat Comas
MATARÓ

Quan fou mort el com-bregaren. Ha hagut de fer-se públic el tancament de l'Skating Club Barcelona perquè a la ciutat comtal s'hagin encès totes les alarmes i, a nivell de tot Catalunya,

l'esport sobre gel hagi incrementat la freqüència dels seus senyals de SOS. Quaranta-set anys d'història de la instal·lació privada situada a l'Eixample de Barcelona semblen molts, però la voràgine de la covid finalment s'ha endut l'Skating. Va tancar aquell maleït 13 de març del 2020 i ja no tornarà a ser. La propietat ha llogat el local a Carrefour. El local esdevindrà un supermercat i Barcelona perd una instal·lació lúdica i esportiva icònica i estimada.

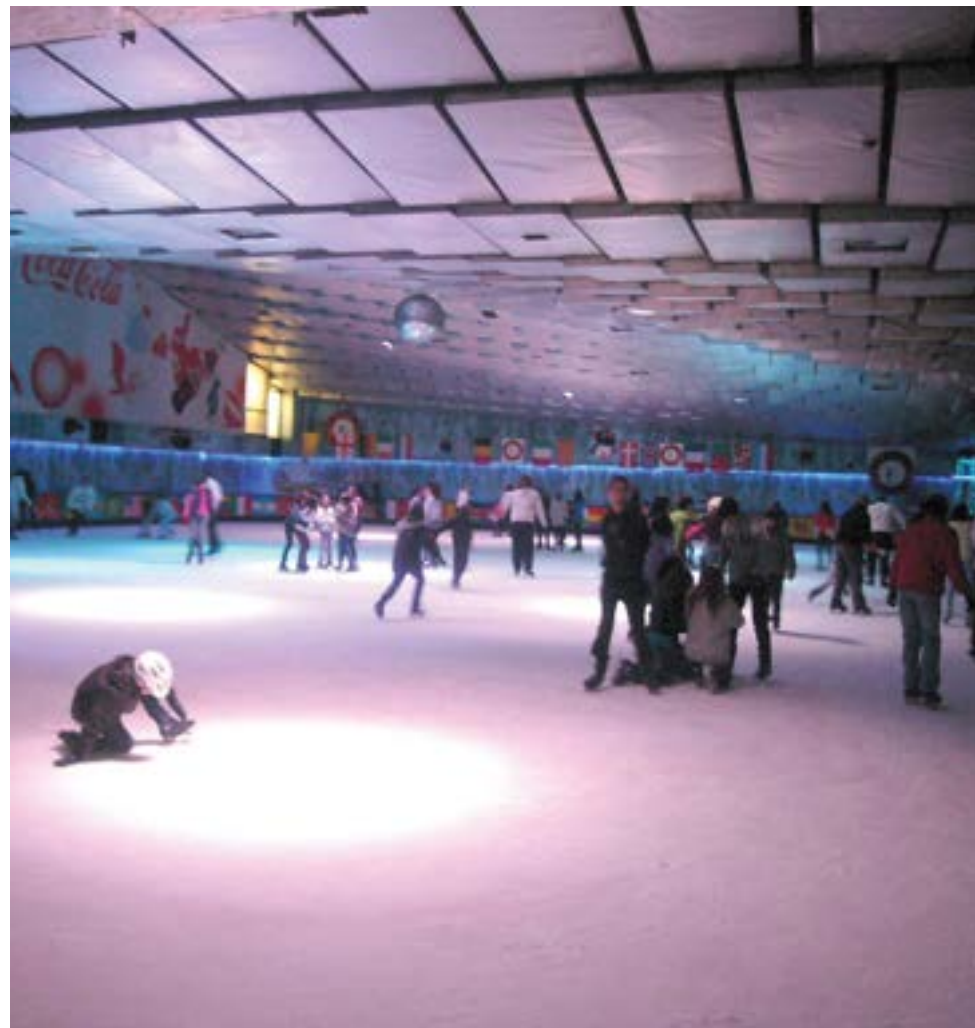
Desenganyem-nos, l'Skating Club no era precisament una estructura d'Estat ni de ciutat esportiva, però la seva absència serveix per subratllar la insuficiència de les instal·lacions sobre gel en una urbs on esportistes i practicants lúdics ja saben que tenen com a única alternativa el Palau de Gel del Barça. La instal·lació del club barcelonista s'ha convertit en l'única pista de

Barcelona. És més flagrant encara: a Catalunya n'hi ha només dues més. A Puigcerdà i a la Vall d'Aran. A més, el Palau de Gel tanca a l'estiu i té horaris complicats, amb hores punta molt freqüentades i franges horàries lògicament reservades als equips d'hoquei sobre gel. Molta gent, des d'esportistes federats fins a aficionats a patinar que potser n'havien après en alguna sessió, curset o rere el conegut pingüí mecànic que et servia de guia a l'Skating, sota aquell sostre entre cèlebre i barroc, queden ara orfes.

La Federació Catalana d'Esports d'Hivern no es manifesta sobre el que suposa el tancament de la instal·lació. El seu equip de patinatge artístic s'entrena a l'altra pista, la del Barça, i els de velocitat ho fan directament a l'estranger, en estades de preparació i competitives. Amb l'hoquei i el cúrling passa el mateix: hi ha clubs on hi ha pista i, per tant, com menys hores, menys esportistes. Mala peça al teler. A l'Skating Club hi havia l'escola pròpia de patinatge i una intensa vida social i esportiva, força arrelada, a més, al barri. I Barcelona no va sobrada d'instal·lacions referents. L'Skating era a l'Eixample, en certa manera, el que el canòdrom era a la Meridiana. Una altra dada per als amants de la comparació: a Madrid hi ha cinc pistes de gel actives per l'únic Palau de Gel barceloní. Cinc a un. Si fos el resultat d'un partit de futbol, hi hauria mocadorades.

Salvem l'Skating, més cor que cap

La impotència és la tònica comuna de la molta gent que s'estimava l'Skating i que veu com ara la seva història s'ha fos. Una recollida de signatures a internet i missatges a Twitter han intentat alçar la petició de salvar la instal·lació o plantejar a l'Ajuntament de Barcelona que se n'habiliti un de públic, de Skating. És una cosa improbable, per la mala reputació ecològica que tenen aquestes instal·lacions a efectes d'empremta i manteniment. El resultat és que molta gent que vulgui pati-

Patinadors a la icònica instal·lació de l'Eixample, en una imatge d'arxiu.

A l'Skating Club hi havia l'escola pròpia de patinatge i una intensa vida social i esportiva

Molta gent que vulgui patinar haurà de fer-ho amb els patins de línia; però no és el mateix

La propietat ha llogat l'espai a Carrefour: el local esdevindrà un supermercat

nar haurà de fer-ho amb patins de línia i, òbviament, no és el mateix.

Marina Grigorieva, assídua de l'Skating, diu que "centenars d'alumnes de l'escola de patinatge es queden sense possibilitat d'aprendre i practicar patinatge artístic en aquesta ciutat, però sembla com si aquest esport no existís". Miguel Bosch, que és veí de la mateixa finca, es lamenta: "És una llàstima que les Administracions no s'hi involucrin i protegeixin l'esport, la

cultura i l'Skating Club, on a més d'un esport preciós, també s'hi vivia molt de caliu, tot i el fred que feia a la pista. No hem de permetre que es perdi una part de la ciutat, la cultura i la història de Barcelona, sinó apostar perquè els nostres fills puguin viure el que vam viure tots el primer cop que ens vam calçar uns patins".

Entre els veïns de la vetusta instal·lació, un equipament especial on a més hi havia una programació pròpia que celebrava les ocasions especials com Nadal, Halloween o els finals de curs, hi ha qui fins i tot prefeix posar en valor que la propietat privada del local hagi llogat i no pas venut l'espai, i fabula amb un possible retorn. Sembla improbable. En tot cas, la preocupació és compartida entre les responsables de l'escola de patinatge, antigues treballadores de la instal·lació, amb l'afegit d'haver-se quedat sense feina.

En certa manera després de més d'un any de pandèmia fent pampallugues, l'Skating Club Barcelona s'ha acabat apagant, i amb ell deixa de bategar part d'una de les disciplines que enriqueixen l'escena plural de l'esport barceloní. Que el lector s'imagini que d'un dia per l'altre tanquessin la meitat de camps de bàsquet de l'àrea metropolitana o que per jugar a voleibol hi hagués una sola pista i la següent fos a tres hores en cotxe. Aquest és el sentiment dels patinadors i les patinadores sobre gel.

Passatemps

MOTS ENCREUATS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

Horizontals

1. Recipient alt, més ample de dalt que de baix, amb una nansa que va d'un costat a l'altre. Cara del dau marcada amb un punt. 2. Dit d'un lloc plaent a la vista. Brusa curta que es posen les dones damunt la camisa per estar per casa. 3. Desairós. Nom de la setzena lletra dels alfabetos hebreu i arameu. 4. Partidari de l'anarquisme. Unitat monetària del Japó. 5. Cinc més un. Pare del padrastre o de la madrastra. 6. Teixidor de burell. Persona que en una colla, en una sèrie, va a la cua. 7. Occident. Evita que es despentinin els cabells. Crit de dolor. 8. Que revela salut. Poca cultura.

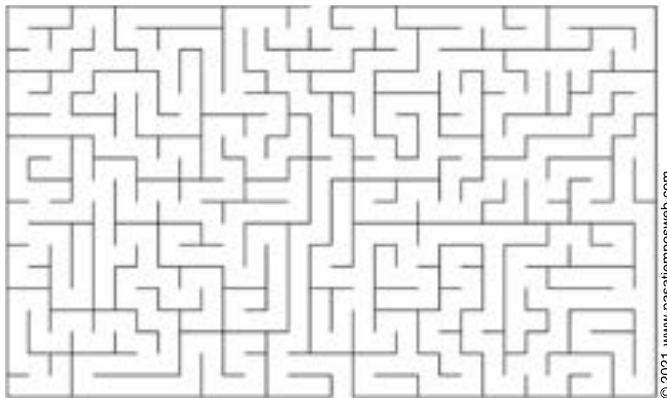
Verticals

1. Escombres fetes de branques de ginesta, de botja, etc. 2. Dona que pateix de mania. 3. Estatge faunístic del Plistocè. 4. Funcionar. Òrgan de reproducció que produeix espores endògenes i que és característic dels ascomicets. 5. Relatiu als laics. 6. La part groga i vermellosa que hi ha al mig, envoltada per la clara. 7. Porció transcrita i traduïda dels gens. Encès d'ira. 8. Signe gràfic usat per indicar un so aspirat rude. Símbol del coure. 9. Abans del migdia. Lloc a propòsit per varar i treure les naus. 10. Dels bantus. 11. ... d'Alexandria, filòsof grec. Obligació moral a complir la pena que correspon a un pecat, una falta o un delicte, àdhuc després de perdonat. 12. Conjunt de creences religioses que fusionen la religió catòlica amb la ioruba.

LES 7 DIFERÈNCIES

EL LABERINT

SUDOKU

						2		
		2	8	5	4			3
4	7	6		2	3			
5				6	9	8		
		3	4	1		6		
	6			8	5		3	2
2				6			4	7
6		5	2	7				
8	3		5		9			

Fàcil

3	1		8					
		2	3	4				
		4						9
	8			1			3	
9	2							1
		3				6		
		5	1					
	3			2				6
7		9		5			2	

Difícil

SOLUCIONS

6	7	8	9	3	5	1	2	4
4	3	1	7	2	8	9	5	6
2	9	5	1	6	4	8	7	3
1	4	3	2	9	7	6	8	5
9	2	6	5	8	3	7	4	1
5	8	7	4	1	6	2	3	9
8	5	4	6	7	1	3	9	2
7	6	2	3	4	9	5	1	8
3	1	9	8	5	2	4	6	7

Difícil

8	3	7	5	4	9	1	2	6
6	4	5	2	7	1	3	9	8
2	1	9	3	6	8	5	4	7
7	6	1	9	8	5	4	3	2
9	8	3	4	1	2	7	6	5
5	2	4	1	2	3	6	9	8
4	7	6	1	2	3	6	9	8
1	9	2	8	5	4	6	7	3
3	5	8	6	9	7	2	1	4

Fàcil

MOTS ENCREUATS
Horitzontals: 1. R. Galleda. As. 2. Amena. Xambra. 3. Malaiós. Ain. 4. Anarco. Ien. T. 5. Sis. Aviastra. 6. Salaler. Cuer. 7. Ocas. Laca. Ai. 8. Sa. Cultureta. Verticals: 1. Ramassos. 2. Maniaca. 3. Gelasià. 4. Anar. Asc. 5. Laical. U. 6. L. Rovell. 7. Exó. Irat. 8. Dasia. Cu. 9. Am. Escar. 10. Bantu. E. 11. Ari. Reat. 12. Santeria.

MONTSE GIRALT

Mireia López

“De gestionar bates i xandalls vaig passar a presidir l'AMPA”

Presidenta de FAMPAS, va entrar a l'associació de mares i pares del Badalona Port perquè necessitaven ajuda. Ha estat nou anys reivindicant millores educatives per a totes les escoles públiques de la ciutat

Montse L. Cucarella

Per què va portar la seva primera filla al Badalona Port? Perquè, tot i que vaig veure que era només un mòdul i semblava que estiguessin fent obres en un pis, sabia que seria una escola familiar, un projecte nou per al barri. Vaig pensar que la meua filla podria créixer amb el projecte.

Quan decideix formar part de l'AMPA? Quan la meua filla feia P4 vaig anar a la primera assemblea. Jo sempre havia estat guerrera i creia que com a mare podia aportar el meu granet de sorra. Vaig començar gestionant les bates i els xandalls i vaig acabar presidint l'AMPA, i després la FAMPAS.

Quins eren els vostres reptes al Badalona Port? El repte més gran era aconseguir que la gent conegués l'escola i omplir les matriculacions, perquè cada any teníem l'amenaça que ens la tancaríen. Era una angoixa... Ens bolcàvem a organitzar activitats xules, berenars, treballàvem molt en les portes obertes, fins i tot vam fer uns capgrossos per a les Festes de Maig, i allà ens van començar a conèixer.

Per què era important mantenir l'escola al barri? Feia molta falta. La meua família va estudiar a l'escola concertada perquè a la zona no hi havia escoles públiques. Gràcies a l'ajuda de la Federació d'AMPAS de Badalona ens vam donar a conèixer, i aquell any vam arribar al màxim d'inscripcions.

Però onze anys després segueixen en barracons. Sí. El primer pas va ser que no la tanquessin. Després, va començar la lluita per aconseguir l'edifici definitiu. La meua filla ja ha sortit de l'escola i encara seguim en mòduls prefabricats. El meu fill està ara fa tercer de primària.

Creu que ell veurà l'edifici nou? No. Després de la lluita entre l'Ajuntament i la Generalitat per buscar un solar —on s'havia de construir es va descobrir que estava contaminat i se n'ha hagut de buscar un altre—, ara el govern municipal es compromet a avançar els diners per construir-lo, i jo no sé si els té. Tot i així, mantinc l'esperança.

Per què decideix agafar les regnes de FAMPAS? Amb l'aleshores president, David Guerrero, som bons amics, i ell ple-gava. Gairebé que va ser per fer-li un favor, perquè a mi no m'agrada estar a primera línia. Però tinc un equip magnífic al darrere. Han estat tres anys de molta feina.

Quins han estat els èxits del seu pas per FAMPAS? Aconseguir que no es tanquin grups abans de la preinscripció. Ens ha costat molt, però ho hem assolit. Del que també estic molt orgullosa és quan anem a manifestacions a Barcelona i ens diuen: “Vosaltres sou els de FAMPAS Badalona!”. Ens hem fet un nom. És l'agraïment a l'esforç.

DE FAMÍLIA

Mireia López (Badalona, 1979) va començar a reivindicar millores educatives quan era a l'institut. Diu que li ve del seu pare. Va haver de deixar d'estudiar durant el batxillerat per circumstàncies familiars, però des que els seus fills van començar P3 al Badalona Port, ha lluitat per una escola pública i de qualitat. Viu al Gorg, un barri que ha crescut de manera exponencial els darrers anys i al qual encara li manquen serveis públics. Fa vuit anys que va entrar a la junta de la Federació d'AMPAS de Badalona. Aquest curs plega.

